

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2021

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
"Sistem Integrat de Management al
Deșeurilor în Județul Covasna"

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

pentru anul 2021

Cuprins

I. Prezentare generală	4
II. Monitorizarea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în județul Covasna	11
Capitolul 1 – Prezentarea SMID Covasna și a stadiului de operare a acestuia	11
Capitolul 2 – Cerințe pentru monitorizarea activităților din cadrul SMID Covasna.....	13
2.1. Prezentarea indicatorilor anuali de performanță și a rapoartelor trimestriale.....	13
Tabel 1 – Centralizator al constatărilor trimestriale	15
Capitolul 3 – Rezultatele activității de monitorizare a SMID Covasna.....	18
3.1. Aspecte principale.....	18
Tabel 2 - Cantități deșeuri – intrare (tone)	19
3.2. Analiza altor date	23
Figura 1 - Număr de salariați SC Eco Bihor SRL – anul 2021.....	24
Figura 2 - Cantități lunare – Depozitare, Sortare, Compostare – an 2021.....	25
Figura 3 - Raport cantitate / salariat – an 2021.....	26
Figura 4 - Eficiență activitate – an 2021.....	27
Figura 5 - Pondere cantitate Sortare / Depozitare (%) – an 2021	28
Figura 6 - Pondere cantitate Compostare / Depozitare (%) – an 2021.....	28
Figura 7 - Număr ore de funcționare / activitate – an 2021	29
Figura 8 - Cantități depozitate / cantități posibil gestionate / ore de funcționare – an 2021.....	30
Figura 9 - Determinare diferență între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate – an 2021.....	31
Figura 10 - Cantități sortate / număr ore de funcționare / număr ore de funcționare x raport mediu – an 2021	32
Figura 11 - Determinare diferență între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate – an 2021.....	33
Figura 12 - Cantități compostare / număr ore de funcționare / număr ore de funcționare x raport mediu – an 2021	34
Figura 13 - Determinare diferență între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate – an 2021.....	35
Figura 14 - Ore de funcționare/salariat – an 2021.....	36

Capitolul 4 – Evaluarea progresului înregistrat în îndeplinirea Țintelor stabilite prin proiect și suplimentate.....	36
<i>Figura 15 - Cantități estimate / reale perioada actuală / precedentă</i>	<i>37</i>
<i>Figura 16 – Cantități actuale / cantități precedente.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabel 3 - Ținte specifice județului Covasna</i>	<i>38</i>
Capitolul 5 – Identificarea întârzierilor, piedicilor și deficiențelor în operarea SMID Covasna.....	40
Capitolul 6 – Măsurile pentru îmbunătățirea și optimizarea activităților din cadrul SMID Covasna	41
6.1. Măsurile realizate în anul 2021	41
6.2. Măsurile propuse pentru perioada următoare	42
Capitolul 7 – Concluzii și recomandări.....	46
III. Asigurarea continuității funcționării tuturor serviciilor de utilitate publică în condiții de pandemie	46
IV. Vizite oficiale, solicitări de informații specifice, controale și verificări efectuate la Asociația de dezvoltare intercomunitară „Sistem integrat de management al deșeurilor în județul Covasna”	48
V. Participarea activă în vederea îmbunătățirii politicilor naționale și a legislației în domeniul deșeurilor	49
VI. Relația cu OIREP-urile (organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului).....	51
VII. Activitatea de conștientizare și media în anul 2021	52
VIII. Execuția bugetară în anul 2021	59

I. Prezentare generală

Gestionarea deșeurilor în România este una din cele mai importante probleme ale României, având în vedere îndeplinirea obligațiilor asumate prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Covasna” (ADI SIMD) are atribuții în implementarea și coordonarea sistemului la nivel județean. De asemenea, are atribuții privind înființarea, organizarea și exploatarea în interes comun a serviciului de salubritate și realizarea investițiilor comune, specifice infrastructurii și acționează în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale din județ.

ADI SIMD a fost înființată ca o condiție instituțională a proiectului „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Covasna”, proiect finanțat în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013.

Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) în județul Covasna a devenit operațional în luna octombrie a anului 2017, o dată cu finalizarea proiectului și operaționalizarea investițiilor realizate prin proiect, încheind astfel un lung proces de pregătire și implementare de aproximativ 10 ani. Până în prezent, acest proiect reprezintă investiția cu cea mai mare valoare care a fost implementată de Consiliul Județean Covasna, valoarea totală finală a acesteia fiind de peste 66.000.000 lei, respectiv peste 14 milioane euro.

Proiectul a fost gândit să cuprindă măsuri necesare a fi implementate în vederea rezolvării problemelor legate de managementul deșeurilor municipale solide în județul Covasna, în concordanță cu legislația Uniunii Europene și legislația națională, Planurile Naționale și Regionale de Gestionare a Deșeurilor, Master Planul privind Managementul Deșeurilor în județul Covasna, răspunzând deopotrivă și obiectivelor POS Mediu, și anume:

- creșterea gradului de acces la serviciile publice de salubritate de calitate corespunzătoare și tarife corespunzătoare;
- reducerea cantității de deșuri depozitate în depozitele de deșuri;
- creșterea cantității deșeurilor reciclate și refolosite;
- reducerea numărului de depozite de deșuri neconforme și
- îmbunătățirea standardelor tehnologice de depozitare în conformitate cu cerințele legale.

Implementarea efectivă a proiectului SMID în județul Covasna a început o dată cu semnarea contractului de finanțare în data de 17.09.2010. Sursele de finanțare ale proiectului au fost Fondul European de Dezvoltare Regională și bugetul de stat pentru partea de cheltuieli eligibile (98%) și bugetul județului pentru partea de contribuție proprie la cheltuielile eligibile (2%) și toate cheltuielile neeligibile.

Obiectivele proiectului au constat în implementarea unui sistem de management integrat al deșeurilor (SMID) în județul Covasna care să întrunească cerințele legale în ceea ce privește aria de acoperire a serviciilor și atingerea standardelor și Țintelor de mediu. Măsurile incluse în proiect sub formă de investiții au trebuit să fie accesibile, cu costuri reale și posibile, luând în considerare contextul economic local din județul Covasna.

Prin Proiect au fost luate în considerare următoarele fluxuri de deșeuri:

- deșeuri menajere;
- deșeuri similare;
- deșeuri reziduale;
- deșeuri reciclabile/ambalaje (parte din deșeurile menajere și similare);
- deșeuri biodegradabile (parte din deșeurile menajere și similare);
- deșeuri verzi;
- deșeuri stradale.

În Aplicația de Finanțare, parte integrantă a contractului de finanțare, au fost prevăzute o serie de cerințe pentru operatorii de salubritate, cerințe care au fost acceptate de aceștia în sensul implementării investițiilor necesare pentru realizarea acestor cerințe cu fonduri proprii, și anume:

- realizarea unui sistem de colectare la nivel județean cu scopul de a atinge o acoperire de 100% în zona urbană și rurală și
- realizarea unui sistem de colectare separată pentru deșeurile din ambalaje, cu acoperire de 100% a populației în zonele urbane.

Indicatorii proiectului se referă la:

- gradul de acoperire cu colectarea în sectorul urban – 100%
- gradul de acoperire cu colectarea în sectorul rural – 100%
- sistemul de colectare separată a deșeurilor de ambalaje zona urbană – 61% înainte de proiect, 100% după proiect
- sistemul de colectare separată a deșeurilor de ambalaje zona rurală – 15% înainte de proiect, 100% după proiect
- totalul deșeuri de ambalaje colectate separat:
 - sticlă – 1.635 tone/an, 36%;
 - hârtie – 3.420 tone/an, 57%
 - plastic – 774 tone/an, 11%
 - metal – 1.264 tone/an, 47%

Un element specific al SMID Covasna față de celelalte SMID-uri implementate prin POS Mediu 2007-2013 și/sau POIM 2014-2020 este faptul că nu a fost finanțată componenta de colectare și transport al deșeurilor municipale.

Pentru deșeurile biodegradabile, operatorii de salubritate trebuie să asigure un sistem de colectare separată:

- în zonele urbane pentru 30% din populație în 2012, 60% în 2015 și 80% în 2017

- în zonele rurale trebuie implementată compostarea deșeurilor biodegradabile în gospodărie la nivel de 100% din cantitatea generată.

În cadrul proiectului s-au finanțat mai multe investiții distincte, după cum urmează:

1. construirea unei stații de transfer la Târgu Secuiesc
2. închiderea a patru depozite neconforme din mediul urban, la Târgu Secuiesc, Întorsura Buzăului, Covasna și Sfântu Gheorghe (rampele vechi de gunoi ale orașelor)
3. construirea unui Centru de Management Integrat al Deșeurilor (CMID) de la Leț, Boroșneu Mare cuprinzând:
 - un depozit ecologic;
 - o stație de compostare;
 - o stație de sortare.
4. Diverse tipuri de servicii (asistență tehnică, informare și publicitate).

Investițiile din proiect au fost derulate simultan, în sensul că Centrul de Management Integrat al Deșeurilor (CMID) de la Leț, Boroșneu Mare a fost construit în paralel cu închiderea și ecologizarea depozitelor neconforme de la Târgu Secuiesc, Întorsura Buzăului, Covasna și Sfântu Gheorghe.

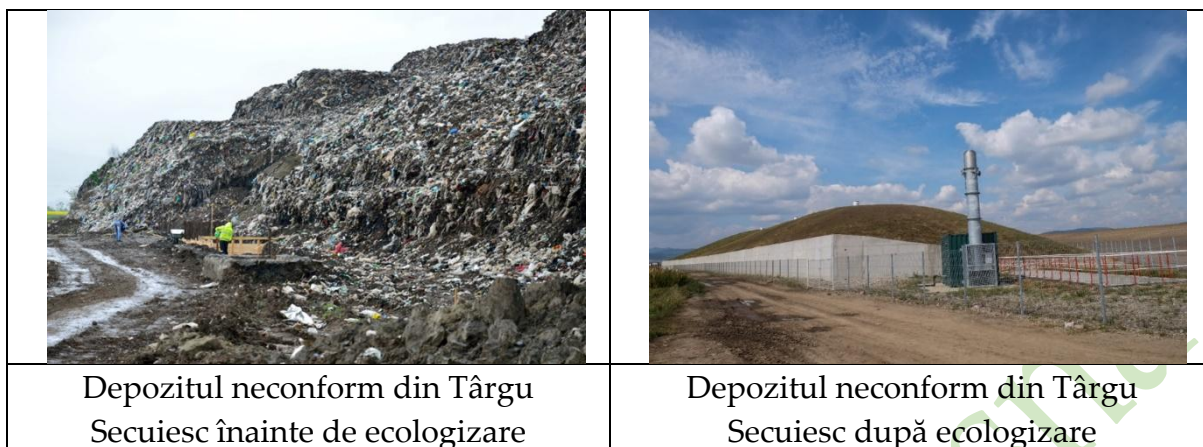
Foarte pe scurt, investițiile realizate prin proiect, care totodată sunt și indicatorii fizici ai proiectului, se prezintă astfel:

1. **Stația de Transfer la Târgu Secuiesc** – are o capacitate anuală de circa 8.000 tone / an, a avut o valoare de 2.744.108,83 lei și cuprinde o rampă, un spațiu de depozitare și containere cu o capacitate de 32 m³.

2. **Închiderea celor patru depozite neconforme din mediul urban, respectiv la Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc, Întorsura Buzăului și Covasna:**

a) lucrările de ecologizare a **depozitului neconform din Târgu Secuiesc** au început în anul 2014, iar procesul- verbal de recepție finală a fost semnat în data de 18.06.2015. Valoarea finală de închidere a lucrărilor s-a ridicat la suma de 6.168.939,19 lei.

b) lucrările de ecologizare a **depozitului neconform din Sfântu Gheorghe** au început în luna februarie 2015 și s-au finalizat în 2016, având o valoare finală de 14.265.232,73 lei.

c) lucrările de ecologizare a **depozitului neconform din Întorsura Buzăului** au avut o valoare finală de 1.717.294,50 lei.

d) lucrările de ecologizare a **depozitului neconform din Covasna** au avut o valoare finală de 2.560.176,85 lei.

3. construcția **Centrului de Management Integrat al Deșeurilor (CMID) din Boroșneu Mare, sat Leț** – cu următoarele componente:

a) **stația de sortare selectivă a deșeurilor** – asigură sortarea deșeurilor colectate separat (hârtie, plastic, metal și sticlă) de către operatorii de salubritate ai localităților. După o sortare mecanică, prin triere manuală se realizează separarea diferitelor fracții de deșeuri, care ulterior sunt compactate în baloturi și valorificate. Depozitarea acestora în vederea reciclării și/sau valorificării lor prin incinerare se face într-un spațiu de depozitare semiînchis.

b) **depozitul ecologic** – a fost proiectat pentru o cantitate estimată de aproximativ 50.000 de tone de deșeuri / an, capacitatea sa fiind de 0,93 milioane mc, pe o suprafață de 15,7 ha și o durată de viață estimată de 21 ani. Depozitul construit prin proiect este singurul depozit propus să deservească județul Covasna.

c) **stația de compostare** – cu o capacitate de 12.000 tone/an.

La CMID Boroșneu Mare proiectul a cuprins construcțiile, echipamentele și instalațiile necesare pentru tratarea și eliminarea deșeurilor astfel încât să se atingă țintele impuse prin legislația în vigoare și să se asigure reducerea riscurilor asupra mediului și a sănătății populației, riscuri generate de gestionarea deșeurilor municipale.

În prezent, pentru dezvoltarea SMID în județul Covasna și conformarea cu legislația națională în perpetuu actualizare și/sau schimbare, infrastructura construită inițial prin proiect necesită mai multe îmbunătățiri / completări, în principal pe componentele de tratare mecano-biologică, sortare și compostare.

Colectarea și transportul deșeurilor menajere sunt asigurate de patru operatori publici, aparținând unităților administrativ-teritoriale după cum urmează:

- SC TEGA S.A – pentru municipiul Sfântu Gheorghe și 36 de UAT-uri din mediul rural;
- SC GOSP-COM SRL – pentru municipiul Târgu Secuiesc și alte două UAT-uri din mediul rural;
- SC GOS-TRANS-COM SRL – pentru orașul Covasna;
- SC SALUBRITATEA IBSV SRL – pentru orașul Întorsura Buzăului și alte două UAT-uri din mediul rural.

CMID-ul de la Leț, Boroșneu Mare este operat de către firma desemnată câștigătoare în urma derulării procedurii de achiziție publică de delegare a gestiunii prin concesiune, S.C. ECO BIHOR SRL, al cărui contract este prevăzut a se derula până în octombrie 2026.

Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor trebuie să se subscrie obiectivelor politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor, să urmărească reducerea consumului de resurse și aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor și să asigure implementarea deplină a obiectivelor politicii privind deșeurile în toate statele membre.

Politica europeană și națională se bazează pe „ierarhia deșeurilor”, care stabilește prioritățile în ceea ce privește gestionarea deșeurilor la nivel operațional: se încurajează în primul rând prevenirea sau reducerea cantităților de deșeuri generate și reducerea gradului de pericolozitate al acestora, reutilizarea și abia apoi valorificarea deșeurilor prin reciclare și alte operațiuni de valorificare, cum ar fi valorificarea energetică. Pe ultimul loc în ierarhie este eliminarea deșeurilor, care include depozitarea deșeurilor și incinerarea.

De asemenea, tranziția către o economie circulară reprezintă o prioritate la nivelul statelor membre. În cadrul economiei circulare valoarea produselor, a materialelor și a resurselor este menținută în economie cât mai mult timp posibil, iar generarea deșeurilor este redusă la minim. Transformarea deșeurilor în resurse este unul din elementele principale care stau la baza economiei circulare.

Abordarea Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor se bazează pe trei principii majore:

- Prevenirea generării deșeurilor – factor considerat a fi extrem de important în cadrul oricărei strategii de gestionare a deșeurilor, direct legat atât de îmbunătățirea metodelor de producție, cât și de determinarea consumatorilor să își modifice cererea privind produsele (orientarea către produse verzi) și să abordeze un stil de viață care să genereze cantități reduse de deșeuri.

- Reciclare și reutilizare – în cazul în care sunt generate deșeuri, încurajarea unui nivel ridicat de recuperare a materialelor componente, preferabil prin reciclare materială. În acest sens sunt identificate câteva fluxuri de deșeuri pentru care reciclarea materială este prioritară: deșeurile de ambalaje, vehiculele scoase din uz, deșeurile de baterii, deșeurile din echipamente electrice și electronice.

- Îmbunătățirea eliminării finale a deșeurilor și a monitorizării – în cazul în care deșeurile nu pot fi recuperate, acestea trebuie eliminate în condiții sigure pentru mediu și sănătatea umană, cu un program strict de monitorizare.

Întrucât legislația națională și europeană este foarte riguroasă în privința problemelor de deșeuri și se pune un accent important pe stabilirea Țintelor ce trebuie respectate de toate țările europene și anume, reducerea cantităților de deșeuri depozitate și mărirea cantităților de deșeuri care pot fi reciclate, o parte dintre activitățile noastre au constatat în a face mai multe eforturi în acest sens.

La nivelul României după finalizarea acestor investiții cea mai gravă problemă este cea a respectării prevederilor Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19/11/2008 privind deșeurile. Această Directivă a fost transpusă și în legislația națională. Conform raportării EUROSTAT, România a înregistrat în anul 2017 o rată foarte scăzută de reciclare a deșeurilor municipale de doar 14% (7% din reciclarea materialelor și 7% din compostare). Ca urmare, se depun eforturi mari de către toate părțile implicate pentru respectarea Țintelor. Din acest motiv este important ca sistemele integrate de management al deșeurilor să fie funcționabile și să-și atingă scopul și obiectivele.

Sistemul de management integrat al deșeurilor este destinat și asigură deservirea unităților administrativ-teritoriale membre în ADI SIMD Covasna.

Pentru ca Sistemul Integrat să poată funcționa și să-și atingă scopul și obiectivele, respectiv să se atingă Țintele de reciclare și reducerea cantităților de deșuri depozitate prevăzute de Directivele europene și legislația națională. Atât infrastructura construită (CMID de la Boroșneu Mare), cât și fluxul de colectare sunt elemente care nu pot fi tratate separat, ci totul trebuie să se constituie într-un singur lanț. Toate piesele și elementele sunt importante și nu în ultimul rând este imperios necesar să avem o legislație clară, concisă și stabilă, cu alte cuvinte să avem direcții bine definite la nivel național.

Comisia Europeană a adoptat în decembrie 2015 un pachet de măsuri ce au ca scop stimularea tranziției Europei către o economie circulară. Acest pachet de măsuri include propuneri de revizuire a legislației privind deșeurile, precum și un plan de acțiune aferent.

Propunerile privind deșeurile stabilesc o viziune pe termen lung pentru minimizarea generării deșeurilor, creșterea reciclării din punct de vedere cantitativ și calitativ, prin reintroducerea în economie a deșeurilor sub forma materiilor prime secundare, reducând astfel utilizarea resurselor și prin reducerea eliminării prin depozitare.

Directivele care reglementează pachetul economiei circulare sunt:

- Directiva nr. 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive
- Directiva nr. 1999/31/CEE privind depozitarea deșeurilor
- Directiva nr. 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei nr. 91/157/CEE
- Directiva nr. 2011/65/CE privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice
- Directiva nr. 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice
- Directiva nr. 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz
- Directiva nr. 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje.

Planul de acțiune privind economia circulară completează aceste propuneri stabilind măsuri ce au ca scop închiderea buclei economiei circulare și care vizează toate etapele ciclului de viață al unui produs: de la producție și consum, până la gestionarea deșeurilor și la piața materiilor prime secundare.

Îndeplinirea obiectivelor asumate pentru deșeurile municipale asumate de România prin Tratatul de aderare la Uniunea europeană sunt:

- Pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale - minimum 50% până la sfârșitul anului 2020 (raportat la deșeurile reciclabile)
- Pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale - minimum 50% până la sfârșitul anului 2025 (raportat la deșeurile municipale)
- Reducerea cantității deșeurilor biodegradabile municipale depozitate - la 35% din cantitatea de deșeurilor biodegradabile municipale generată în anul 1995, până la sfârșitul anului 2020
- Depozitarea numai a deșeurilor supuse în prealabil unor operații de tratare – până la sfârșitul anului 2025

Pachetul economiei circulare include:

- Interzicerea depozitării deșeurilor colectate separat;
- Promovarea instrumentelor economice pentru descurajarea depozitării;
- Definiții simplificate și îmbunătățite și metode pentru calculul ținutelor de reciclare armonizate la nivelul UE;
- Promovarea reutilizării și stimularea simbiozei industriale;
- Stimulente economice pentru ca producătorii să pună pe piață produse mai ecologice și sprijinirea schemelor de reciclare și valorificare (de exemplu, pentru ambalaje, baterii, echipamente electrice și electronice, vehicule);
- Reducerea generării deșeurilor alimentare în producția primară, în prelucrare și procesare, în comerțul cu ridicata și amănuntul, în restaurante și servicii alimentare precum și în gospodării.

II. Monitorizarea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în județul Covasna

Capitolul 1 – Prezentarea SMID Covasna și a stadiului de operare a acestuia

Monitorizarea activităților de management integrat al deșeurilor poate fi definită ca fiind activitatea de „supraveghere, prognozare, avertizare și intervenție în scopul evaluării continue și sistematice a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor, în vederea cunoașterii stării de calitate și a evoluției acestuia, precum și luarea de măsuri pentru funcționarea sistemului la nivelul stabilit prin Proiect”.

Astfel, monitorizarea unui Sistem de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) presupune observarea și înregistrarea regulată a tuturor activităților desfășurate, iar acest proces implică:

- observarea sistematică a proceselor în desfășurare;
- colectarea de rutină a informațiilor referitoare la toate aspectele activității;

- informarea periodică a tuturor celor implicați, precum și a beneficiarilor asupra desfășurării activității;

- elaborarea de rapoarte periodice pe baza cărora să se poate lua deciziile optime pentru îmbunătățirea performanțelor activităților desfășurate.

Informațiile obținute prin monitorizare pot fi folosite pentru:

- a analiza situația din teren și a o compara cu prevederile din Proiectul inițial;
- a determina dacă resursele implicate sunt utilizate corespunzător;
- a identifica problemele cu care se confruntă sistemul și a stabili și implementa soluții de îmbunătățire;

- a se asigura că toate activitățile sunt efectuate corect și la timp de către personal adecvat;

- a determina dacă modul în care Proiectul a fost planificat este cel mai potrivit pentru rezolvarea problemelor apărute pe parcurs.

Activitatea de monitorizare a unui Sistem de Management Integrat al Deșeurilor este complexă și implică aspecte multiple, legate de atingerea ȋntelor stabilite prin Proiect, concomitent cu încadrarea în indicatori și în gradul de suportabilitate a populației pentru plata serviciului, alături de respectarea normelor de protecție a mediului (stabilite prin autorizațiile de mediu), a normelor de protecție a sănătății populației, etc.

Conform legislației în vigoare și a documentelor statutare, ADI SIMD Covasna are, în special, următoarele responsabilități :

a) să pregătească și să aprobe Strategia de Dezvoltare a Serviciului de management al deșeurilor la nivel județean;

b) să îmbunătățească planificarea investițiilor în infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciilor de management al deșeurilor;

c) să monitorizeze derularea proiectelor de investiții în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului de Management Integrat al Deșeurilor, inclusiv realizarea investițiilor aferente Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor, prin accesare de fonduri europene;

d) să constituie interfață pentru discuții și să fie un partener activ pentru autoritățile locale în ceea ce privește aspectele de dezvoltare și de gestiune a Serviciului de Management Integrat al Deșeurilor, în scopul de a coordona politicile și acțiunile de interes general în vederea implementării unui management integrat al deșeurilor în județul Covasna;

e) să monitorizeze executarea Contractelor de Delegare și să informeze regulat membrii săi despre acestea;

f) să urmărească îndeplinirea obligațiilor asumate de operatori în conformitate cu prevederile contractuale și să aplice, dacă este cazul, penalitățile contractuale corespunzătoare;

g) să identifice și să propună orice acțiuni care să vizeze creșterea oportunităților de finanțare a proiectelor de investiții în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului de Management Integrat al Deșeurilor, inclusiv dezvoltarea unei strategii privind garantarea și rambursarea fondurilor pentru cofinanțare.

Îndeplinirea responsabilităților prezentate mai sus se poate realiza în primul rând printr-o monitorizare continuă și eficientă a sistemului, pentru a se asigura calibrarea adecvată a acestuia și asigurarea unei operări în deplină conformitate cu țintele și obiectivele asumate prin Proiect, respectiv:

- promovarea reciclării deșeurilor de ambalaje și
- devierea de la depozitare a deșeurilor biodegradabile.

Pe lângă aceste ținte și obiective, ADI trebuie să urmărească eficientizarea continuă a SMID pentru a se asigura îndeplinirea țăintelor stabilite prin legislația națională. Se impune efectuarea acestui lucru, deoarece prin cadrul legislativ apărut după implementarea proiectului s-au impus noi ținte și indicatori de eficiență a activităților specifice, cum sunt cei prevăzuți în OUG nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, a Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu.

Se poate afirma că unele dintre aceste ținte și obiective sunt superioare celor stabilite la nivelul Proiectului, iar neatingerea acestora afectează în mod direct bugetele unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, deoarece neatingerea lor duce la plata unor contribuții consistente către Administrația Fondului de Mediu.

În mod evident efectuarea acestor sarcini și responsabilități ale ADI SIMD, în numele și pe seama membrilor săi, conduce la necesitatea asigurării de către membrii asociației a resurselor necesare, precum și a implementării unor structuri și mecanisme, deoarece numai în acest fel se asigură :

- a) realizarea politicii de mediu, a obiectivelor și țăintelor asumate sau obligatorii;
- b) comunicarea problemelor sistemului de management integrat al deșeurilor către părțile interesate;
- c) asigurarea funcționării în evoluție și
- d) îmbunătățirea continuă a sistemului de management integrat al deșeurilor pentru a îmbunătăți performanța de mediu a județului.

Capitolul 2 – Cerințe pentru monitorizarea activităților din cadrul SMID Covasna

2.1. Prezentarea indicatorilor anuali de performanță și a rapoartelor trimestriale

Datorită specificității Proiectului, în cazul ADI SIMD Covasna monitorizarea se concentrează îndeosebi asupra activităților de operare a CMID Boroșneu Mare, deoarece

pentru restul activităților specifice (colectare și transport) contractele au fost încheiate de către alte asociații de dezvoltare intercomunitară.

Indicatorii de performanță pentru activitatea de operare a CMID de la Boroșneu Mare, sunt asumați de către operatorul SC Eco Bihor SRL prin contractul de delegare a gestiunii nr. 128 din 28.04.2017, conform Anexei nr. 8 „Indicatorii de performanță”.

Pe lângă indicatorii de performanță ADI SIMD Covasna trebuie să mai monitorizeze și următoarele aspecte:

- în conformitate cu prevederile art. 13, alin. 9:
 - a) *„informații privind: numărul total de angajați; numărul total de zile lucrate pe lună; numărul de ore de operare la fiecare Instalație de Deșeuri;*
 - b) *performanța în atingerea Indicatorilor de Performanță stabiliți pe o bază anuală, după caz.*
 - c) *informații privind: numărul total de angajați; capacitatea rămasă a Depozitului; volumul de levigat tratat colectate și de gaze de depozit”.*
- în conformitate cu prevederile art. 13, alin. 11:
 - „la începutul fiecărui an contractual: obligațiile legate*
 - a) *de plata impozitelor, taxelor și contribuțiilor, precum și a primelor de asigurări;*
 - b) *de înmatricularea vehiculelor, precum și controlul tehnic și încadrarea în normele de control al emisiilor pentru vehiculele folosite pentru transportul Deșeurilor;*
 - c) *de controlul tehnic al vehiculelor și încadrarea în normele de control al emisiilor;*
 - d) *de deținerea tuturor Autorizațiilor valabile”.*

Activitățile propriu-zise efectuate de către ADI SIMD pentru realizarea monitorizării și asigurarea premiselor pentru o bună funcționare a sistemului au constat în:

- controale ad-hoc săptămânale la amplasamentul CMID din Boroșneu Mare și la stația de transfer din Târgu Secuiesc;
- controale tematice trimestriale;
- verificarea rapoartelor trimise lunar / trimestrial / anual de către SC Eco Bihor SRL;
- avizarea contractelor de vânzare al reciclabilului;
- verificarea îndeplinirii obligațiilor contractuale;
- verificarea plăților către fondul de închidere și contul de redevență;
- verificarea stării a echipamentelor și al infrastructurii primite în dotare de către SC Eco Bihor SRL;
- organizarea ședințelor tematice cu părțile interesate din domeniu;
- verificarea prin intermediul sistemului informatic a parametrilor ce țin de colectare și transport al deșeurilor.

În perioada aferentă prezentului raport, au fost întocmite **4 rapoarte trimestriale**, care conțin următoarele constatări:

Tabel 1 – Centralizator al constatărilor trimestriale

Nr. crt.	Perioadă	Constatări
1	TRIM. II ANUL 4 contractual 01.01.2021 - 31.03.2021	1. Întocmirea și respectarea zilnică a procedurilor asumate – rezultatele altor activități de monitorizare (APM, Garda de Mediu, ISU, etc): În perioada 01.01.2021 - 31.03.2021 nu au fost efectuate controale din partea Gărzii de Mediu Covasna. 2. Respectarea tuturor obligații privind funcționarea CMID-ului, precum și a utilajelor / echipamentelor din dotare - utilajele / echipamentele sunt într-o stare bună de funcționare, operatorul respectând în totalitate manualele de utilizare ale acestora. - există program și evidență separată pentru fiecare utilaj / echipament privind reviziile periodice efectuate. - clădirile / instalațiile interioare nu necesită reparații de renovare. 3. Performanța realizată în ceea ce privește respectarea indicatorilor de performanță stabiliți pe o bază trimestrială - cantitatea totală de deșuri de plastic și de metal trimise la reciclare raportat la cantitatea totală de deșuri de plastic și metal primite de stația de sortare - în loc de minim 75% este 51,82%. - cantitatea totală de compost valorificat raportată la cantitatea de deșuri compostată - în loc de minim 45% este 47,86%. - valoarea totală a facturilor încasate raportată la valoarea totală a facturilor emise pentru activitatea de operare a instalațiilor de gestionare a deșeurilor - în loc de minim 95% este de 47,78%. 4. Redevența și fondul de închidere Redevența și fondul de închidere au fost achitate conform Contractului de Delegare a Gestiunii nr. 128/28.04.2017. - fond închidere depozit trimestrul II din anul 4: suma de 120.011,36 RON. - redevența trimestrul II din anul 4: suma de 189.284,30 RON.
2	TRIM. III ANUL 4 contractual 01.04.2021 -	1. Întocmirea și respectarea zilnică a procedurilor asumate – rezultatele altor activități de monitorizare (APM, Garda de Mediu, ISU, etc): În perioada 01.04.2021 - 30.06.2021 nu au fost efectuate controale

	30.06.2021	din partea Gărzii de Mediu Covasna. 2. Respectarea tuturor obligații privind funcționarea CMID-ului, precum și a utilajelor / echipamentelor din dotare - utilajele / echipamentele sunt într-o stare bună de funcționare, operatorul respectând în totalitate manualele de utilizare ale acestora. - există program și evidență separată pentru fiecare utilaj / echipament privind reviziile periodice efectuate. - clădirile / instalațiile interioare nu necesită reparații de renovare. 3. Performanța realizată în ceea ce privește respectarea indicatorilor de performanță stabiliți pe o bază trimestrială - cantitatea totală de deșeuri de plastic și de metal trimise la reciclare raportat la cantitatea totală de deșeuri de plastic și metal primite de stația de sortare - în loc de minim 75% este 59,14%. - cantitatea totală de compost valorificat raportată la cantitatea de deșeuri compostată - în loc de minim 45% este 18,55%. - valoarea totală a facturilor încasate raportată la valoarea totală a facturilor emise pentru activitatea de operare a instalațiilor de gestionare a deșeurilor - în loc de minim 95% este de 33,08%. 4. Redevența și fondul de închidere Redevența și fondul de închidere au fost achitate conform Contractului de Delegare a Gestiunii nr. 128/28.04.2017. - fond închidere depozit trimestrul III din anul 4: suma de 120.011,36 RON. - redevența trimestrul III din anul 4: suma de 189.284,30 RON.
3	TRIM. IV ANUL 4 contractual 01.07.2021 - 30.09.2021	1. Întocmirea și respectarea zilnică a procedurilor asumate – rezultatele altor activități de monitorizare (APM, Garda de Mediu, ISU, etc): În perioada 01.07.2021 - 30.09.2021 a fost efectuat 1 control din partea Gărzii de Mediu Covasna: - control planificat pe linie de protecția mediului în perioada 15.09.2021-16.09.2021. În urma controlului de la G.N.M. nu s-a lăsat nicio măsură. 2. Respectarea tuturor obligații privind funcționarea CMID-ului, precum și a utilajelor / echipamentelor din dotare - utilajele / echipamentele sunt într-o stare bună de

		funcționare, operatorul respectând în totalitate manualele de utilizare ale acestora. - există program și evidență separată pentru fiecare utilaj / echipament privind reviziile periodice efectuate. - clădirile / instalațiile interioare nu necesită reparații de renovare. 3. Performanța realizată în ceea ce privește respectarea indicatorilor de performanță stabiliți pe o bază trimestrială - cantitatea totală de deșuri de plastic și de metal trimise la reciclare raportat la cantitatea totală de deșuri de plastic și metal primite de stația de sortare - în loc de minim 75% este 56,29%. - cantitatea totală de compost valorificat raportată la cantitatea de deșuri compostată - în loc de minim 45% este 19,72%. - valoarea totală a facturilor încasate raportată la valoarea totală a facturilor emise pentru activitatea de operare a instalațiilor de gestionare a deșeurilor - în loc de minim 95% este de 46,84%. 4. Redevența și fondul de închidere Redevența și fondul de închidere au fost achitate conform Contractului de Delegare a Gestiunii nr. 128/28.04.2017. - fond închidere depozit trimestrul IV din anul 4: suma de 120.011,36 RON. - redevența trimestrul IV din anul 4: suma de 189.284,30 RON.
4	TRIM. I ANUL 5 contractual 01.10.2021 - 31.12.2021	1. Întocmirea și respectarea zilnică a procedurilor asumate – rezultatele altor activități de monitorizare (APM, Garda de Mediu, ISU, etc): În perioada 01.10.2021 - 31.12.2021 din partea Gărzii de Mediu Covasna: - control planificat pe linie de protecția mediului în data de 23.11.2021. În urma controlului de la G.N.M. nu s-a lăsat nicio măsură. 2. Respectarea tuturor obligațiilor privind funcționarea CMID-ului, precum și a utilajelor / echipamentelor din dotare - utilajele / echipamentele sunt într-o stare bună de funcționare, operatorul respectând în totalitate manualele de utilizare ale acestora. - există program și evidență separată pentru fiecare utilaj / echipament privind reviziile periodice efectuate.

	- clădirile / instalațiile interioare nu necesită reparații de renovare.
	3. Performanța realizată în ceea ce privește respectarea indicatorilor de performanță stabiliți pe o bază trimestrială - cantitatea totală de deșuri de plastic și de metal trimise la reciclare raportat la cantitatea totală de deșuri de plastic și metal primite de stația de sortare - în loc de minim 75% este 51,26%. - cantitatea totală de compost valorificat raportată la cantitatea de deșuri compostată - în loc de minim 45% este 27,52%. - valoarea totală a facturilor încasate raportată la valoarea totală a facturilor emise pentru activitatea de operare a instalațiilor de gestionare a deșeurilor - în loc de minim 95% este de 46,55%.
	4. Redevența și fondul de închidere Redevența și fondul de închidere au fost achitate conform Contractului de Delegare a Gestiunii nr. 128/28.04.2017. - fond închidere depozit trimestrul I din anul 5: suma de 120.011,36 RON. - redevența trimestrul I din anul 5: suma de 189.284,30 RON.

Capitolul 3 – Rezultatele activității de monitorizare a SMID Covasna

3.1. Aspecte principale

Activitatea de monitorizare a SMID Covasna se realizează pentru a se verifica și totodată asigura respectarea unor indicatori de performanță și evaluare, care să ia în considerare țintele din Proiect, precum și suportabilitatea populației pentru plata serviciilor.

În perioada aferentă prezentului raport, s-au efectuat următoarele activități:

- verificarea respectării angajamentelor asumate de către Asociațiile de dezvoltare Intercomunitare (ECO SEPSI, „REGIO KEZDI”, IBSV SALUBRITATE) și UAT Covasna din punctul de vedere al proiectului.

- verificări zilnice a cantităților intrate și ieșite din CMID – se cuantifică cantitățile pe fiecare UAT în rapoartele zilnice și lunare din programul de monitorizare pus la dispoziție de operatorul SC Eco Bihor SRL.

- deplasări în teren săptămânal sau ori de câte ori situațiile specifice o cer.

- analiză și întocmire a rapoartelor lunare cu cantitățile intrate în CMID, separat pentru fiecare instalație în parte – acestea se transmit operatorilor de colectare și transport.

- analiză și întocmire a dosarelor trimestriale în care se regăsesc următoarele documente:

- Raport de Monitorizare trimestrială.
- Proces verbal în urma vizitei în teren.
- Raport cu indicatorii de performanță calculați pe bază trimestrială.
- Raport privind compoziția deșeurilor menajere în județul Covasna.
- Raport sumar pe fiecare lună din trimestru.
- Raport lunar privind situația gestiunii deșeurilor.
- Copii ale ordinelor de plată pentru redevență și fondul de închidere.

Situația cantităților de deșeuri aferente celor trei activități intrate în CMID se prezintă astfel:

Tabel 2 - Cantități deșeuri – intrare (tone)

Nr. crt.	Perioada	An 2021
1	Depozit ecologic	47.944,01
2	Stația de sortare	8.320,84
3	Stația de compostare	7.989,32
	TOTAL Deșeuri	64.254,17

În urma analizei indicatorilor de performanță, din punct de vedere al îndeplinirii obligațiilor se constată respectarea în general a sarcinilor ce îi revin operatorului SC Eco Bihor SRL, conform contractului de delegare, Autorizației Integrate de Mediu (AIM) și regulamentului de operare.

Având în vedere că după data de 31.12.2018, indicatorii de performanță au fost modificați în baza OUG nr. 74/2018, analiza eficienței stației de sortare s-a efectuat ținându-se cont de noii indicatori de performanță stabiliți prin actul adițional nr. 1 din 20.12.2018 la contractul de delegare a gestiunii nr. 128 / 28.04.2017.

În perioada 01.01.2021 - 31.12.2021 s-au valorificat de către SC Eco Bihor SRL 2.583,958 tone compost. Până la finalul anului 2021 s-au depozitat în total de 216.515,98 tone de deșeuri, iar gradul de utilizare / umplere a depozitului este de 54,02%. Gradul de compactare a acestuia este de 1,10 față de 0,90 cât era valoarea minimă în contract. Stația de levigat a funcționat în condiții bune și în 2021 când s-au tratat 5.645 m³ de levigat. Cantitatea de levigat în depozitul de deșeuri la sfârșitul lunii decembrie 2021 era de 39.018 m³. În ceea ce privește „Cantitatea totală de compost valorificată ca procent din cantitatea totală de compost produsă în instalația de deșeuri”, unde în contract valoarea minimă este 60%, în anul 2021, procentajul a fost de 100,00%.

În anul 2021 s-au constatat anumite deficiențe la nivelul indicatorilor de performanță stabiliți prin contract și modificați ulterior prin act adițional, conform noilor prevederi legislative intrate în vigoare:

- „Cantitatea totală de deșeuri trimise la reciclare ca procentaj din cantitatea totală de deșeuri acceptate la stațiile de sortare” (pct. 1.1.1) este 54,79% în loc de 75% (cât este valoarea minimă în contract).

- „Cantitatea totală de compost valorificat raportată la cantitatea de deșeuri compostată” (pct. 1.2.3) este 25,68% în loc de 45% (cât este valoarea minimă în contract).

- „Valoarea totală a facturilor încasate raportată la valoarea totală a facturilor emise (scadente în perioada de raportare) pentru activitatea de operare a instalațiilor de gestionare a deșeurilor” (pct. 1.3.2) este de 73,39% în loc de 95% (cât este valoarea minimă în contract).

Prestarea serviciului de operare a Centrului de Management Integrat al Deșeurilor de la Leț - Boroșneu Mare a continuat să fie afectată consistent de pandemia generată de virusul SARS-CoV-2 și în anul 2021, la care s-a adăugat criza economică generală, manifestată prin creșterea drastică a ratei inflației, deprecierea leului față de euro, creșterea fără precedent a prețurilor la energie electrică și combustibili și altele.

Toate aceste aspecte au influențat major activitatea operatorului CMID, una din consecințe fiind neatingerea unora dintre indicatorii de performanță asumați.

În ceea ce privește indicatorul de performanță „Cantitatea totală de deșeuri trimise la reciclare ca procentaj din cantitatea totală de deșeuri acceptate la stațiile de sortare” (pct. 1.1.1) - 75% trebuie făcute anumite precizări suplimentare.

În anul 2021, situația de la stația de sortare s-a prezentat astfel:

- Cantitatea intrată în stația de sortare ca și deșeuri reciclabile a fost de 8.320,84 tone;
- Cantitatea ieșită din stația de sortare a fost de 4.539,03 tone, din care:
 - cantitatea trimisă spre reciclare a fost de 4.226,33 tone;
 - cantitatea trimisă la incinerare a fost de 312,70 tone.

Pe baza datelor de mai sus, a rezultat indicatorul de performanță de la stația de sortare de 54,79%. Deși stabilirea indicatorului de performanță de 75% s-a făcut pe baza Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD), în realitate însă, în prezent, în România, acest procent de 75% este imposibil de atins din cauza mai multor factori, independenți de modul de prestare a activității de către Delegat. Acești factori sunt prezentați mai jos.

1) **inexistența cererii pentru anumite materiale rezultate în urma sortării** (ca de ex. folia transparentă și conservele de metal) – deși delegatul realizează activitatea de sortare a acestor tipuri de materiale, la final nu le poate valorifica deoarece pe piață nu există cerere, reciclatorii existenți nefiind interesați să le preia.

2) **inexistența capacităților de reciclare pentru anumite materiale** (ca de ex. compozitele și folia color) – delegatul realizează activitatea de sortare și pentru aceste tipuri de materiale, dar nu are cui să le predea spre reciclare, în cazul acesta neexistând nici cerere, nici reciclatori.

3) **industria reciclării insuficient dezvoltate** – există anumite materiale reciclabile (ca de ex. aluminiul) pentru care există pe piață doar câțiva reciclatori, care fie nu pot prelua cantitățile sortate la nivel național, fie nu sunt agreați de unele OIREP-uri și astfel respectivele materiale nu pot fi valorificate prin acei reciclatori.

4) **neacceptarea de către reciclatori a unor materiale reciclabile, părți componente ale deșeurilor de ambalaje sau condiționarea acceptării acestora de sortarea separată, pe componente sau pe tipuri de materiale** (cel mai bun exemplu în acest sens îl reprezintă capacele de spray-uri, capacele fiind confecționate din materiale plastice, iar tuburile de spray din aluminiu) – deși în România există legislație specifică privind deșeurile de ambalaje, iar asumarea răspunderii producătorilor se poate realiza fie direct, fie prin intermediul OIREP-urilor, nici OIREP-urile și nici reciclatorii nu preiau materiale de genul spray-urilor de aluminiu, decât dacă acestea sunt fără capace. O astfel de sortare ar însemna o activitate suplimentară, care ar presupune timp și manoperă din partea delegatului, la final neexistând certitudinea valorificării acestor tipuri de materiale.

5) **problema refuzului de sortare** – anual, în urma activității de sortare, rezultă o cantitate de deșeuri care reprezintă refuz de sortare. În anul 2021, refuzul de sortare a fost de 3.294,15 tone, reprezentând 39,59% din cantitatea intrată în stația de sortare. Refuzul de sortare este în cele din urmă depozitat, deși în componența sa se regăsește o cantitate consistentă de deșeuri de ambalaje potențial reciclabile și/sau valorificabile energetic. Chiar dacă delegatul realizează o activitate de sortare cât mai minuțioasă, refuzul de sortare rămâne la un nivel ridicat, în principal din cauza faptului că aceste tipuri de deșeuri de ambalaje sunt deteriorate sau contaminate, prin urmare sunt considerate impurități și în consecință, reciclatorii și OIREP-urile nu le acceptă, iar producătorii nu își asumă răspunderea, chiar dacă eliberează pe piață cantități însemnate de astfel de ambalaje.

6) **influența pandemiei de Covid-19** – din cauza posibilelor riscuri de contaminare, în anul 2020 autoritățile au impus măsuri sanitare de protecție care s-au prelungit și în 2021, printre care și măsura care impune ca sortarea deșeurilor reciclabile să nu se realizeze mai devreme de 14 zile de la intrarea lor în CMID, în tot acest timp deșeurile reciclabile fiind stocate în aer liber și supuse evident influenței condițiilor meteo. Din cauza acestei măsuri, calitatea deșeurilor (cu precădere a hârtiei și cartonului) este cu mult diminuată, fapt ce a condus la preluarea de către reciclatori a unor cantități mult mai mici de materiale reciclabile.

7) **compoziția deșeurilor în județul Covasna**

Pentru a se analiza situația de la stația de sortare, la solicitarea ADI SIMD Covasna s-a realizat o cercetare specifică, având ca scop determinarea compoziției deșeurilor în județul Covasna.

Această analiză s-a făcut de către un expert autorizat conform legislației în vigoare, cu respectarea standardului SR 14899:2006 și SR 13493:2004, iar rezultatele obținute se prezintă astfel:

- pentru mediul rural, aproximativ 59,15% din masa totală a deșeurilor (fracție uscată) care ajung la stația de sortare sunt deșeuri reciclabile, iar circa 9,75% din deșeuri sunt considerate ca fiind ambalaje greu vandabile.

- pentru mediul urban, aproximativ 53,59% din masa totală a deșeurilor care ajung la stația de sortare sunt deșeuri reciclabile, iar circa 8,13% din deșeuri sunt considerate ca fiind ambalaje greu vandabile.

- pentru întregul județ, aproximativ 56,55% din masa totală a deșeurilor care ajung la stația de sortare sunt deșeuri reciclabile, iar circa 8,99% din deșeuri sunt considerate ca fiind ambalaje greu vandabile.

Comparând procentul de deșeuri reciclabile rezultat în urma expertizei realizate la stația de sortare (56,55%) cu cel efectiv realizat de Delegat în anul 2021 (54,79%), diferența rezultată este una nesemnificativă.

O altă concluzie a expertizei legate de compoziția deșeurilor este aceea că: *„atât operatorul de colectare, cât și operatorul stației de sortare, sub atenta coordonare a ADI Covasna, funcționează la parametrii peste media națională, unele acțiuni putând fi extinse ca bune practici la nivel național”*.

Se constată așadar că procentul de 75% nu poate fi atins, deoarece în compoziția deșeurilor generate la nivelul județului nu există atâtea deșeuri reciclabile care să permită Delegatului să atingă indicatorul de performanță asumat, iar modul de realizare a activității de sortare de către Delegat este superior celui realizat la nivel național, activitatea Delegatului putând fi considerată un exemplu de bună practică.

Având în vedere toți factorii menționați mai sus, referitor la pct. 1.1.1, 1.2.3 și 1.3.2 s-a analizat activitatea Delegatului prin prisma următoarelor prevederi ale contractului de delegare nr. 128 din 27.04.2021, și anume:

- **art. 8 – Obligațiile delegatului, lit. k)**, conform căruia Delegatul *„trebuie să respecte Indicatorii de Performanță prevăzuți în Regulamentul Serviciului și în Anexa nr. 8 „Indicatorii de Performanță” la contract și*
- **art. 12 – Indicatorii de Performanță, alin. 1)** care menționează că *„Delegatul va presta Serviciul astfel încât să asigure îndeplinirea Indicatorilor de Performanță ...”,* coroborate cu **art. 30 – Exonerarea de răspundere a delegatului**, unde se specifică:
 - la **alin. 1)** că Delegatul *„... nu va putea fi ținut răspunzător pentru neîndeplinirea vreunei obligații ce-i revine ... dacă neîndeplinirea respectivei obligații este o consecință directă a situațiilor prevăzute la alineatele de mai jos ...”,*
 - la **alin. 2)** *„Delegatul nu va fi obligat să îndeplinească obligațiile sale contractuale, inclusiv Indicatorii de Performanță ...” și*
 - la **alin. 3)** *„în cazul în care Delegatul se află în imposibilitatea de a presta Serviciul, total sau parțial, din orice motiv ...”*.

Ca și concluzie, ținând cont de toate cele prezentate anterior, se poate considera că în general operatorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale asumate, cu mențiunea că în

anumite privințe „se află în imposibilitatea de a presta Serviciul parțial”, putând fi exonerat parțial de răspundere, prin urmare nu se propune aplicarea de sancțiuni.

Rezultatele activității de monitorizare sunt folosite pentru:

- Coordonarea unitară a politicilor și acțiunilor de interes general în vederea operării unui management integrat al deșeurilor în județul Covasna, care să asigure atingerea țintelor din Proiect.

- Urmărirea executării Contractelor de Delegare, informarea continuă despre stadiul acestora și verificarea îndeplinirii obligațiilor asumate de operatorii de salubritate în conformitate cu mandatul primit și cu prevederile contractuale, pentru a se putea aplica penalitățile prevăzute.

- Identificarea și propunerea de acțiuni vizând creșterea oportunităților de finanțare a proiectelor de investiții în infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciilor, inclusiv dezvoltarea unei strategii privind garantarea și rambursarea fondurilor pentru finanțare.

În ceea ce privește obligațiile asumate prin contract, respectiv:

- „de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor, precum și a primelor de asigurări;
- de înmatriculare a vehiculelor, precum și de control tehnic și de încadrare în normele de control al emisiilor pentru vehiculele folosite pentru transportul Deșeurilor;
- de control tehnic al vehiculelor și de încadrare în normele de control al emisiilor, de deținere a tuturor Autorizațiilor valabile”

operatorul a făcut dovada îndeplinirii acestora, documentele respective regăsindu-se spre consultare pentru toate părțile interesate la sediul asociației.

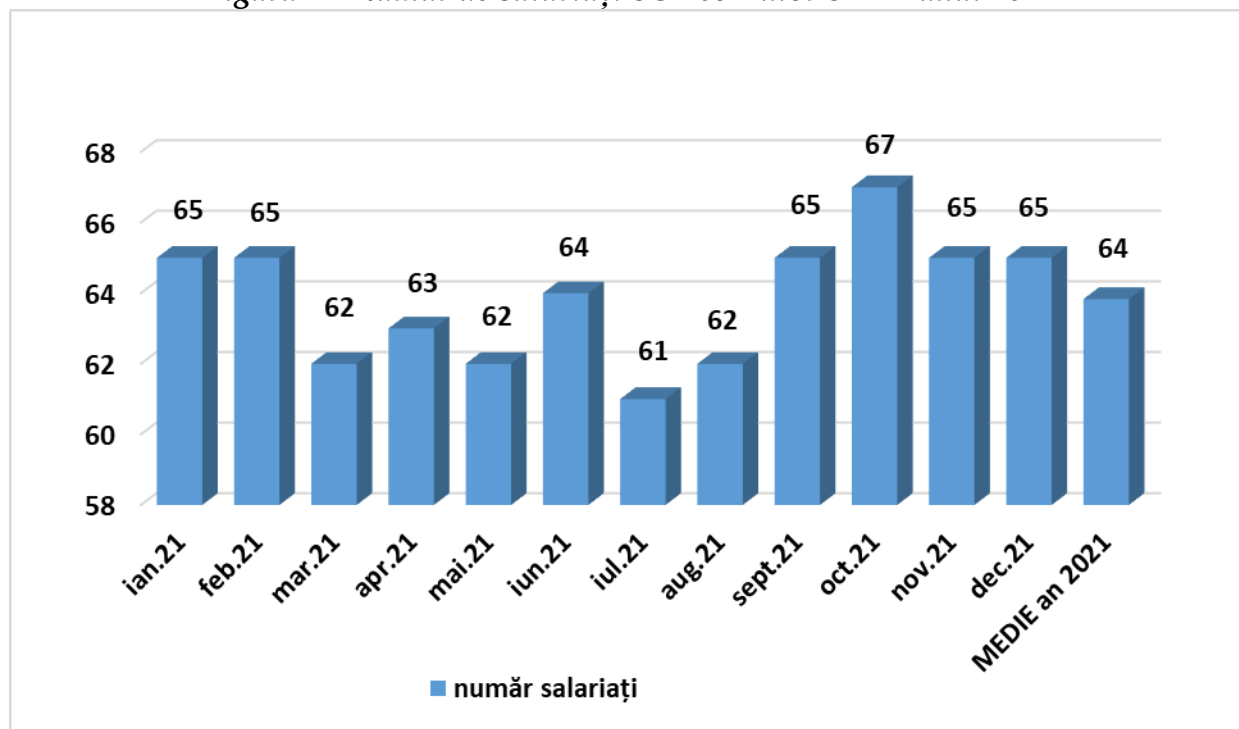
3.2. Analiza altor date

Pe baza datelor obținute în urma monitorizării operatorului se urmărește să se determine în ce măsură există anumite impedimente în funcționarea SMID, eventuale tendințe și să se analizeze eficiența activității operatorului.

Datele analizate se referă la numărul salariaților operatorului, cantitățile de deșeuri și numărul de ore de funcționare.

În ceea ce privește **numărul lunar al salariaților** s-a constatat următoarea situație:

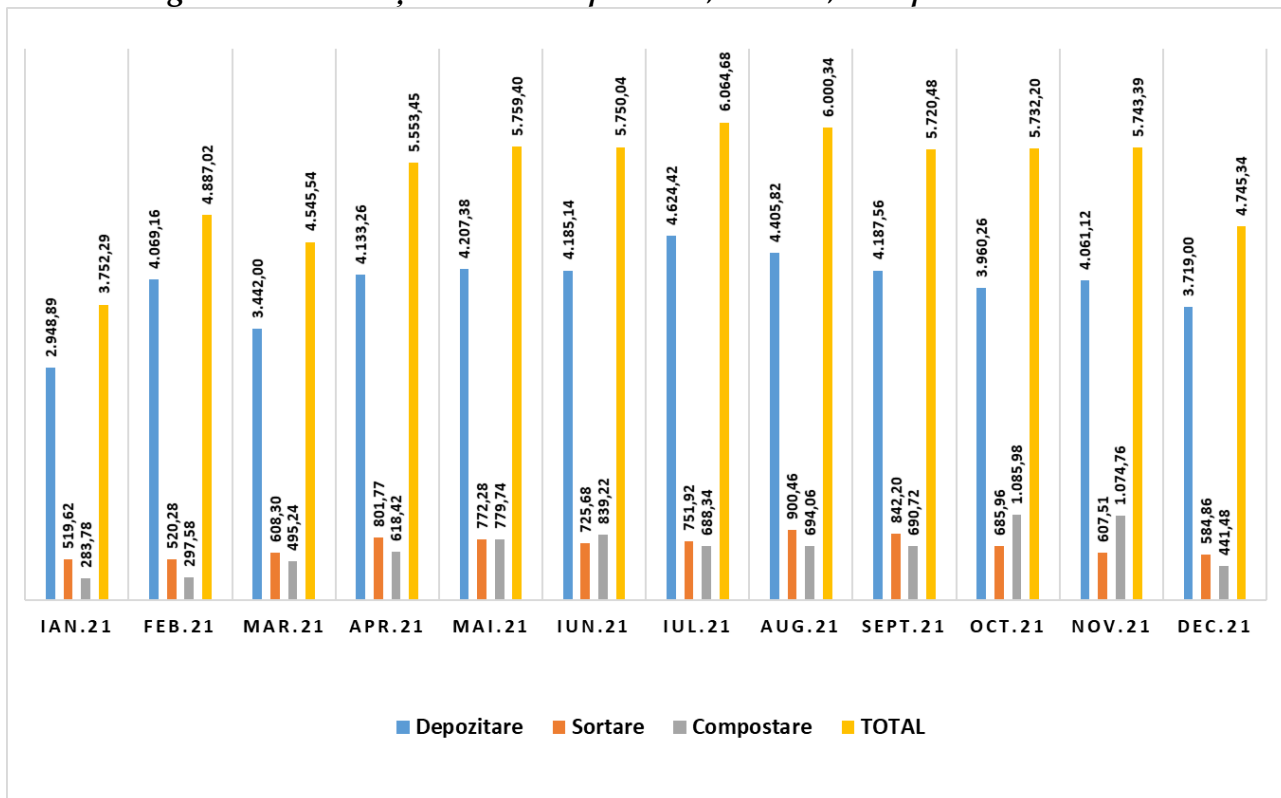
Figura 1 - Număr de salariați SC Eco Bihor SRL – anul 2021

În anul 2021 se constată o medie anuală a salariaților de 64. Cea mai mare creștere de personal s-a înregistrat în luna octombrie (67 angajați), urmată de creșterile din lunile ianuarie și februarie, respectiv noiembrie și decembrie (65 angajați). Creșterea numărului de angajați nu a fost neapărat corelată cu creșterea cantităților de deșeuri care au trebuit gestionate în cadrul CMID. Astfel, paradoxal, în luna iulie 2021, când a fost înregistrat cel mai mic număr de personal, cantitatea de deșeuri intrată în CMID a fost cea mai mare cantitate lunară intrată. Totuși, în lunile în care numărul de angajați a fost mai mare sau egal cu media anuală de 64 salariați (respectiv în lunile ianuarie, februarie, iunie, septembrie, octombrie, noiembrie și decembrie) și cantitățile de deșeuri intrate în CMID au fost printre cele mai mari din an, cu excepția lunilor ianuarie și februarie, când cantitatea intrată s-a situat sub media anuală.

În ceea ce privește **cantitățile intrate în CMID** se constată următoarea situație de fapt:

Figura 2 - Cantități lunare – Depozitare, Sortare, Compostare – an 2021

Analiza cantităților de deșuri gestionate relevă faptul că în perioada analizată sistemul nu a înregistrat „modificări” sau „fluctuații” majore.

Astfel, pe parcursul anului 2021, media a fost de 5.354,51 tone/lună, înregistrându-se o creștere față de media anului 2020 de 4.829,09 tone/lună.

Dacă se compară datele din lunile anului 2021 cu lunile anului 2020, atunci per total an se constată o creștere a cantităților în 2021 față de 2020. În 2020, cantitatea totală intrată în CMID a fost de 57.949,06 tone / an (depozitare + sortare + compostare), iar în 2021 64.254,17 tone / an. În fiecare lună din anul 2021, cantitatea intrată în CMID a fost mai mare decât cea din luna similară a anului 2020, cu excepția lunilor martie și decembrie, când în 2021 s-a înregistrat o scădere față de lunile martie și decembrie 2020.

Față de media anuală de 5.354,51 tone/lună în 2021, începând cu luna aprilie 2021 se constată o „stabilizare” a cantităților gestionate pe parcursul anului, deoarece abaterile de la medie sunt mult mai reduse față de cele înregistrate în primele trei luni ale anului.

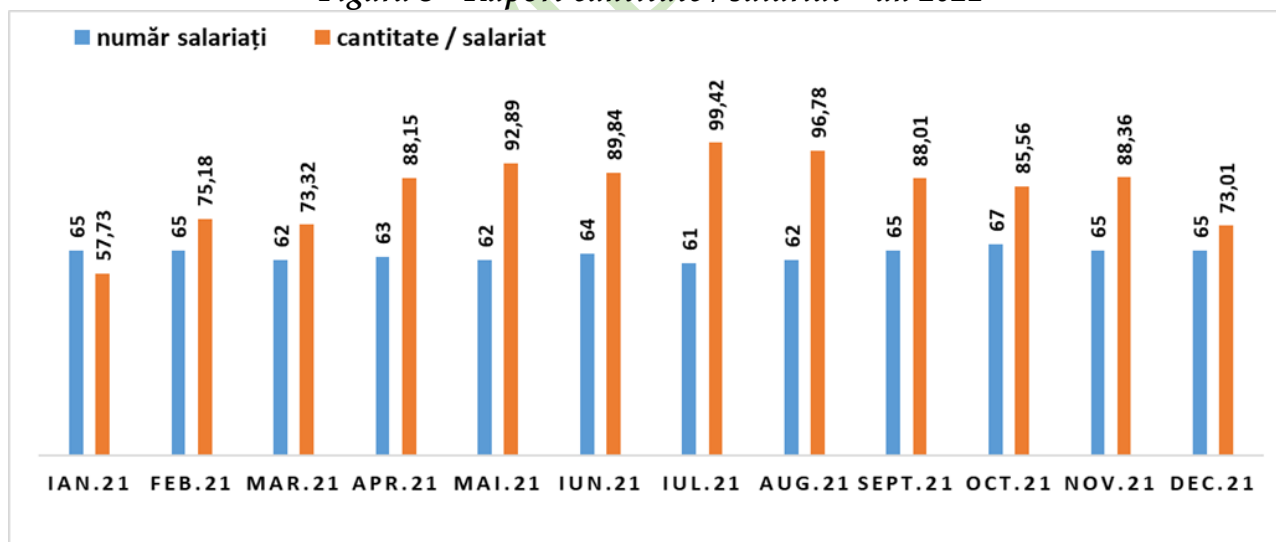
Se observă așadar că prin măsura de a sancționa utilizatorii care nu efectuează colectarea separată la sursă, s-a produs o îmbunătățire a calității serviciului, deoarece în urma acestei măsuri toate cantitățile de deșuri au cunoscut creșteri importante.

Astfel, la sortare s-a înregistrat o creștere a cantității de la 7.349,98 tone în 2020 la 8.320,84 tone în 2021 (+980,86 tone), iar la compostare de la 6.744,42 tone în 2020 la 7.989,32 tone în 2021 (+1.244,90 tone).

Din punctul de vedere al eficienței activității operatorului în ceea ce privește personalul angajat, o analiză corelată a datelor de mai sus, respectiv cantități intrate în CMID raportate la numărul de salariați existenți, atestă faptul că la nivelul operatorului se realizează o politică de personal eficientă la nivel anual, deoarece numărul salariaților este corelat în mare măsură cu cantitatea de deșuri, nefiind menținute posturi în cazul în care nu este strict necesar.

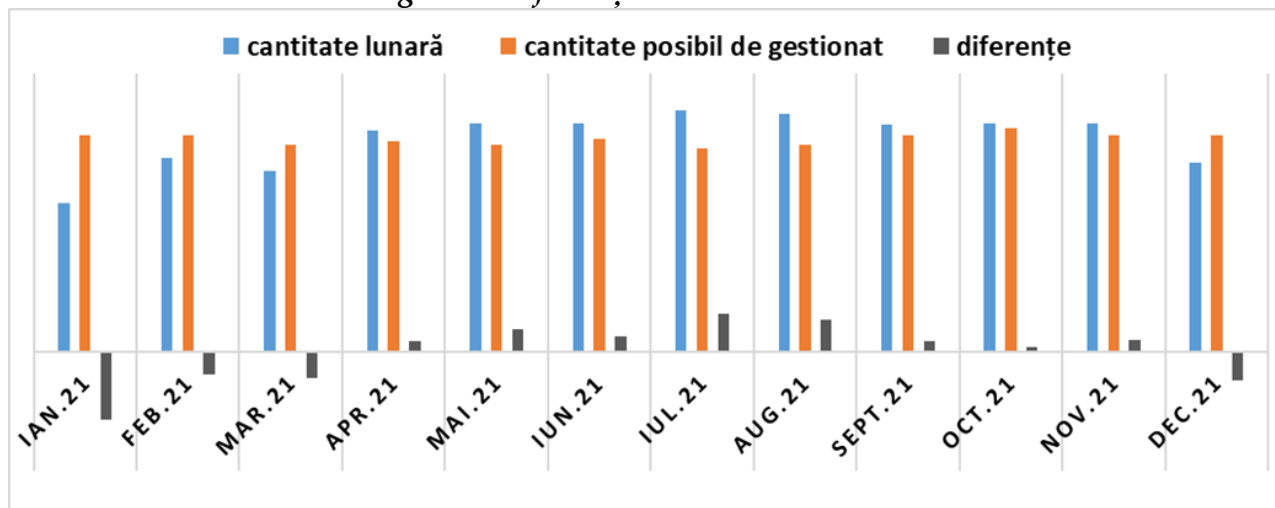
Pe baza acestor date se poate determina în ce măsură politica de personal este una adecvată sau nu, conform următoarei metode: numărul de personal existent declarat de operator este înmulțit cu eficiența medie a angajatului, rezultând cantitatea de deșuri care ar fi putut fi gestionată de numărul de angajați existenți. În cazul în care diferența dintre cantitatea real gestionată și cea posibil gestionată este una pozitivă se apreciază că în respectiva lună politica de personal a fost una eficientă. Mai concret, se poate susține că diferențele mari dintre cele două cantități atestă faptul că personalul angajat în respectiva lună a avut o eficiență mai mare în gestionarea deșeurilor, însă este posibil ca diferențele pozitive prea mari să creeze o presiune prea mare pe angajat.

Figura 3 - Raport cantitate / salariat – an 2021

În anul 2021, raportul dintre media personalului și media cantităților atestă faptul că pentru gestionarea unei cantități de 5.354,51 tone/lună este nevoie de circa 64 de angajați, rezultând o eficiență per angajat de 83,88 tone/angajat/lună.

Figura 4 - Eficiență activitate – an 2021

Având în vedere datele de mai sus, pentru anul 2021 se pot consemna următoarele:

- în general, se poate admite că politica de personal care determină dimensionarea personalului este una adecvată în cea de-a doua parte a anului 2021, când diferențele dintre cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate au fost pozitive.

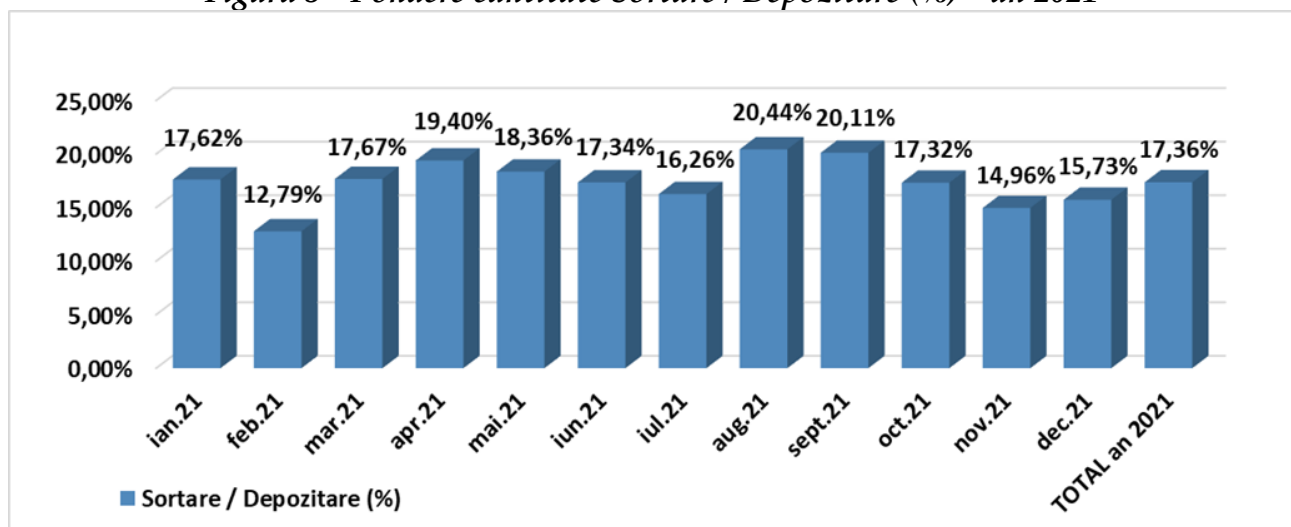
- cea mai mare lipsă a eficienței personalului se constată a fi în lunile ianuarie, februarie, martie și decembrie, luni în care cantitățile de deșeuri au fost mai reduse. Se poate susține că în perioada de iarnă eficiența personalului este mai scăzută având în vedere că mare parte din activitate se desfășoară în aer liber. Totodată, numărul de personal în această perioadă ar trebui mai atent monitorizat deoarece activitatea de compostare nu necesită prezența unui număr mare de personal. Pe de altă parte, se constată că în respectiva perioadă numărul angajaților era fie sub media anuală (luna martie), fie doar cu 1 persoană în plus peste medie (în lunile ianuarie, februarie și decembrie), putându-se astfel susține că numărul respectiv de angajați este necesar pentru asigurarea funcționării tuturor activităților.

- diferențele mari dintre cantitățile real gestionate și cele posibil a fi gestionate, respectiv de la -1.700,09 tone (-31,75% din media anuală) în luna ianuarie la +947,33 tone (+17,70% din media anuală) în luna iulie denotă faptul că pe de o parte, în luna ianuarie cantitățile intrate în CMID sunt cele mai mici din an și, pe de altă parte, există încă dificultăți în angajarea personalului, ceea ce poate conduce la presupunerea că politica salarială a operatorului poate fi îmbunătățită.

- Se poate susține că pentru asigurarea unei eficiențe adecvate a operării fără însă a se modifica abordarea operatorului în ceea ce privește politica de personal cantitatea minimă care trebuie gestionată ar trebui să fie de minim 5.354,51 tone/lunar.

Ponderea cantităților supuse sortării și compostării prin raportare la cantitatea depozitată este următoarea:

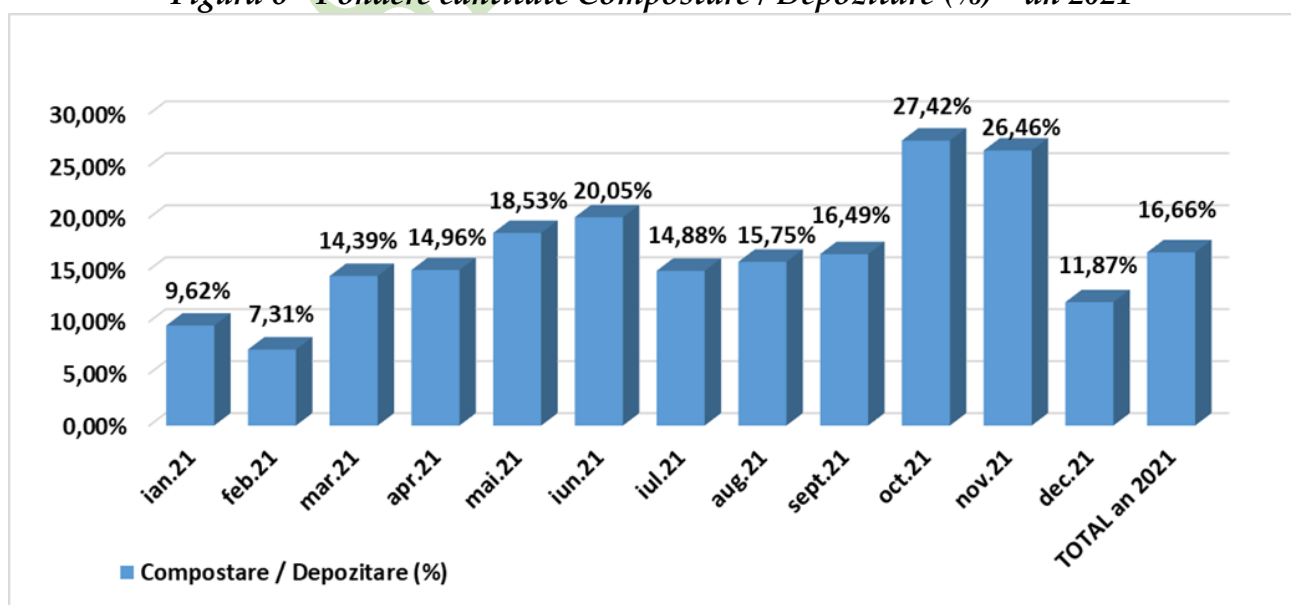
Figura 5 - Pondere cantitate Sortare / Depozitare (%) – an 2021

Având în vedere cantitățile sortate și ponderile acestora, se poate constata că la nivelul perioadei raportate media cantităților gestionate a fost de 693,40 tone/lună, corespunzătoare unei ponderi sortare/depozitare de 17,36.

Dacă se compară datele din 2020 cu cele 2021, reiese că în anul 2021 cantitatea medie gestionată a fost de 693,40 tone/lună, față de 612,50 tone/lună în 2020, depășind astfel cu 13,21% cantitatea medie gestionată în anul precedent.

Figura 6 - Pondere cantitate Compostare / Depozitare (%) – an 2021

În cazul acestei activități se constată în cursul perioadei o fluctuație a cantităților de compost, deoarece abaterile dintre ponderi sunt relativ ridicate.

Per total an, media anuală a ponderii Compostare / Depozitare (%) pe anul 2021 de 16,66% este mai mare decât media anuală a ponderii din anul 2020 de 15,24%, de aici rezultând o creștere cu 18,46%.

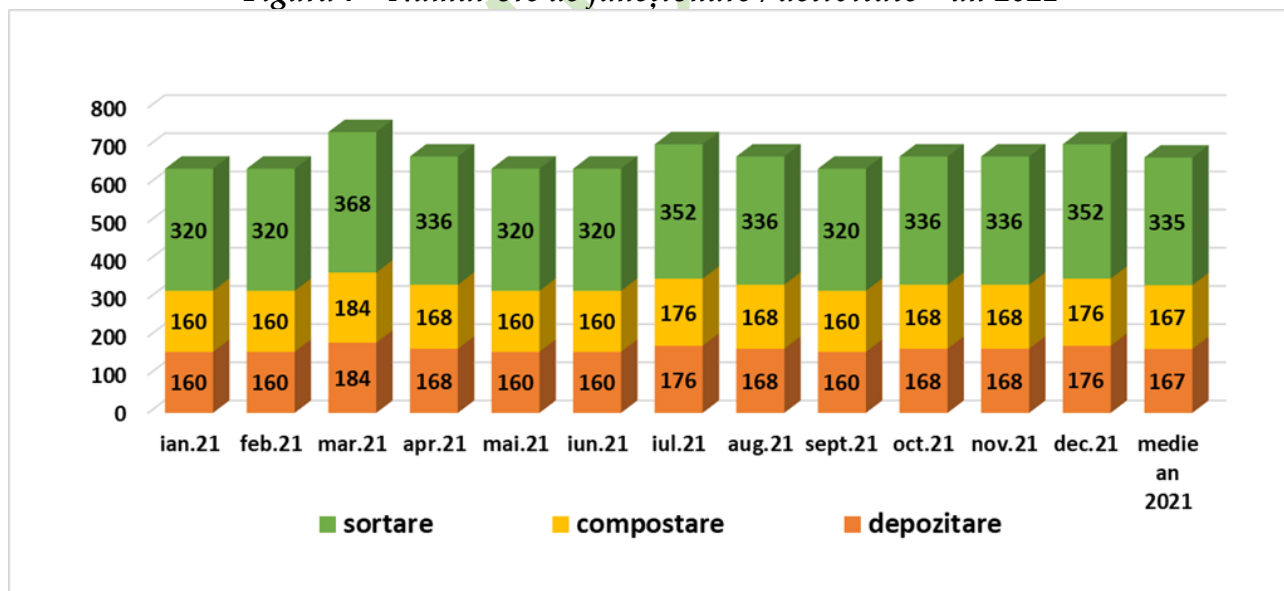
La fel ca în anul 2020, și în anul 2021, în lunile octombrie și noiembrie s-au înregistrat cantități mai mari de compost față de media anuală, numai că în luna octombrie 2021 ponderea Compostare / Depozitare a fost de 27,42% față de 20,86 în octombrie 2020, iar în noiembrie 2021 ponderea Compostare / Depozitare a fost de 26,46% față de 19,59% în noiembrie 2020.

Astfel, se constată că în perioada ianuarie 2021 – iulie 2021, media cantităților depuse pentru compostare este de 552,33 tone/luna, iar în perioada a doua a anului 2021 este de 779,22 tone lunar.

Se poate concluziona că s-a înregistrat o creștere a cantității de deșeuri biodegradabile, ceea ce presupune o creștere a colectării separate a acestui flux de deșeuri și o adaptare a operatorului față de această situație.

Prin prisma **orelor de funcționare** s-au constatat următoarele:

Figura 7 - Număr ore de funcționare / activitate – an 2021

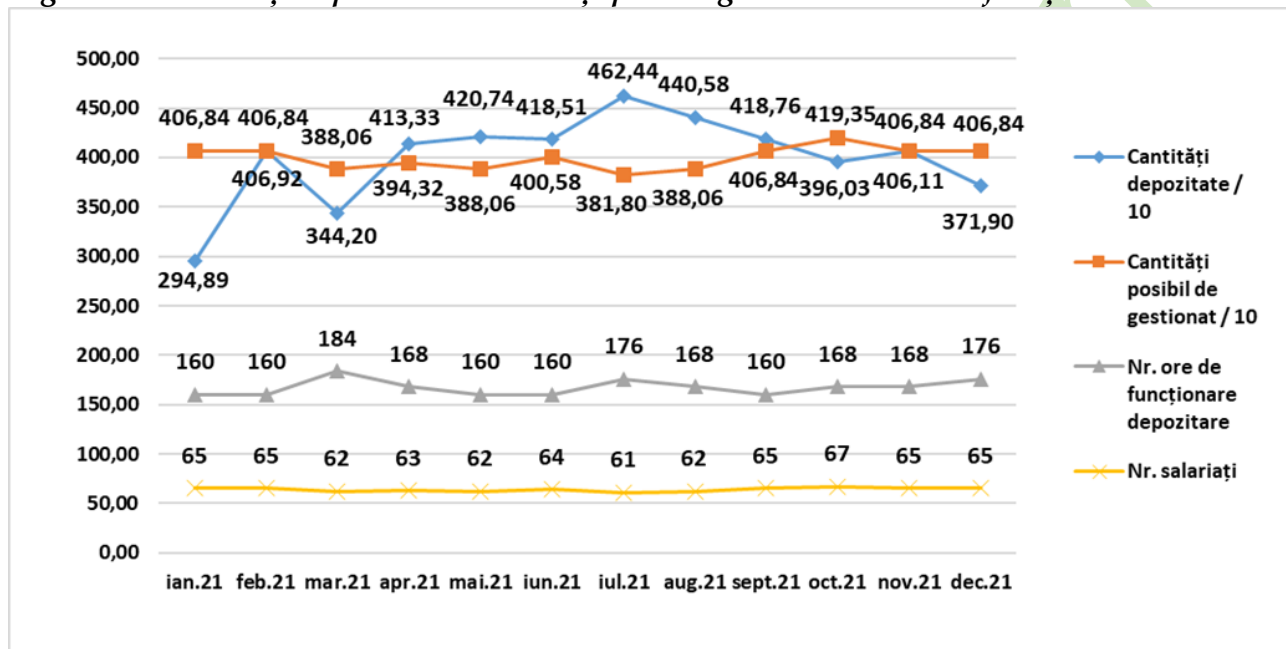

Prin datele de mai sus, coroborate cu cele ale cantităților gestionate, se poate stabili în ce măsură operatorul a asigurat o operare a facilităților în mod continuu, corespunzător cu cantitățile gestionate, fără a se produce stocuri de materiale neprelucrate / netratate. Pentru acest lucru s-a analizat în ce măsură numărul de ore de funcționare aferente fiecărei activități sunt corelate cu cantitatea gestionată.

Totodată, s-a stabilit un **raport mediu** între cantitățile gestionate și orele de funcționare pentru a vizualiza mai bine cantitățile care puteau fi gestionate, ținându-se cont de numărul de ore funcționare și raportul mediu. Se apreciază că activitatea este mai eficientă atâta timp cât se asigură o corelare (o diferență cât mai mică) între cantitatea de deșeuri real gestionată și cantitatea care ar fi putut fi gestionată în orele de funcționare.

Pentru **activitatea de depozitare** se constată următoarea situație:

Figura 8 - Cantități depozitate / cantități posibil gestionate / ore de funcționare – an 2021

* pentru o mai bună vizualizare grafică, valoarea cantităților depozitate și posibil de gestionat a fost împărțită la 10

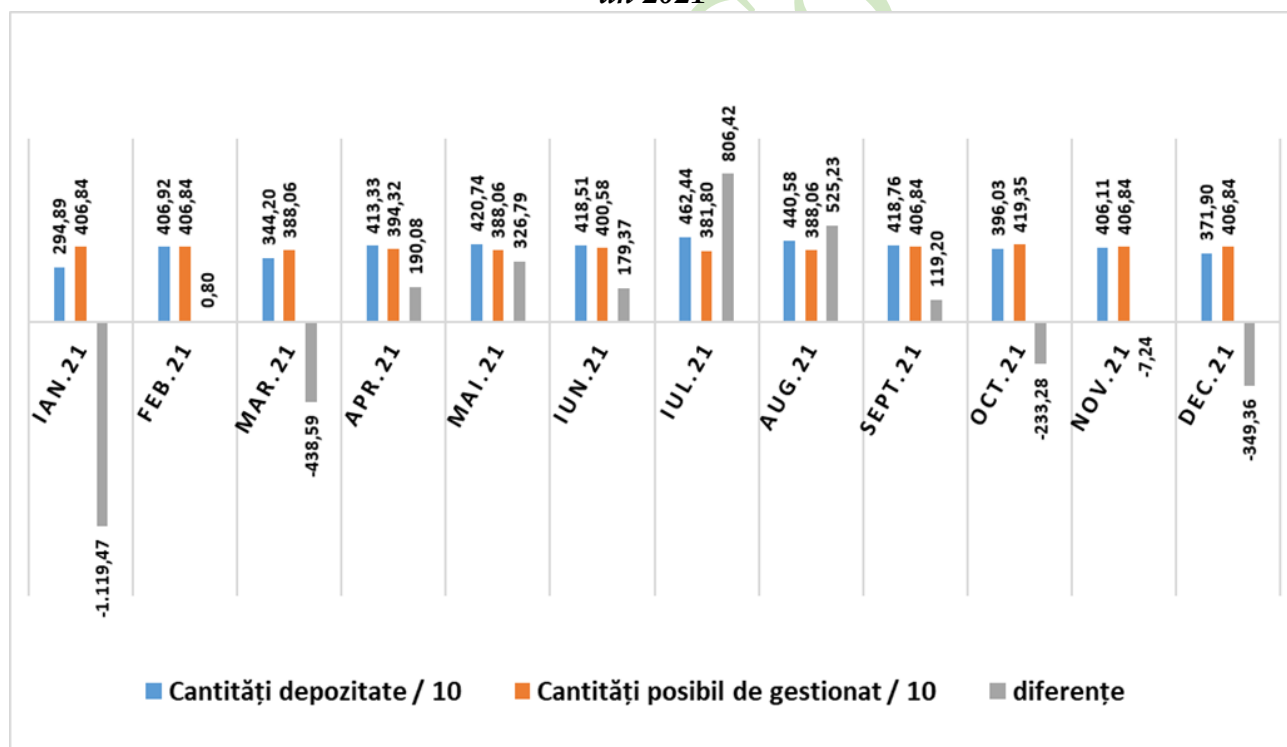
În anul 2021, raportul mediu anual între cantitățile total gestionate și orele de funcționare este de 2,39. Pentru asigurarea unei funcționări minime au fost necesare minim 160 de ore, situație care s-a întâlnit în cazul a 5 luni din anul 2021. Cele mai multe ore de funcționare s-au înregistrat în luna martie (184), urmată de lunile iulie și decembrie (176) și lunile aprilie, august, octombrie și noiembrie (168). În ceea ce privește cantitățile, cele mai scăzute au fost gestionate în lunile ianuarie și martie, iar cele mai mari în iulie și august. Analiza face dovada unei corelări relative a numărului de ore de funcționare cu cantitățile gestionate, având în vedere că există o oarecare corelare a numărului de ore de funcționare în lunile când s-au raportat cele mai mari cantități: în lunile iulie și august există corelare (cantități mari, număr relativ mare de ore), în schimb în luna martie nu există corelare (număr mare de ore, cantități mici). În lunile ianuarie și februarie când s-au

raportat cele mai reduse cantități există corelare cu numărul de ore de funcționare, acesta fiind minim, respectiv 160.

Totodată, se constată că există și cazuri particulare când s-ar putea susține că activitatea nu a fost efectuată la timp, ceea ce a condus la crearea de stocuri de deșuri negestionate. De exemplu, în cazul lunii martie, când numărul de ore de funcționare a fost de 184 de ore, corespunzător unei cantități aproximativ similare cu cea din luna decembrie, când numărul de ore a fost de 176. Se poate considera că în această lună activitatea nu a corespuns, dar fiind un caz particular care nu a produs niciun efect major (ex: poluare), nu s-a impus luarea vreunei măsuri sancționatorii împotriva operatorului.

Diferențe între cantitatea real gestionată și cea care ar fi putut fi gestionată în numărul de ore de funcționare, prin raportare la media anuală stabilită între cantitățile gestionate și orele de funcționare de 2,39, **în anul 2021:**

Figura 9 - Determinare diferență între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate – an 2021

* pentru o mai bună vizualizare grafică, valoarea cantităților depozitate și posibil de gestionat a fost împărțită la 10

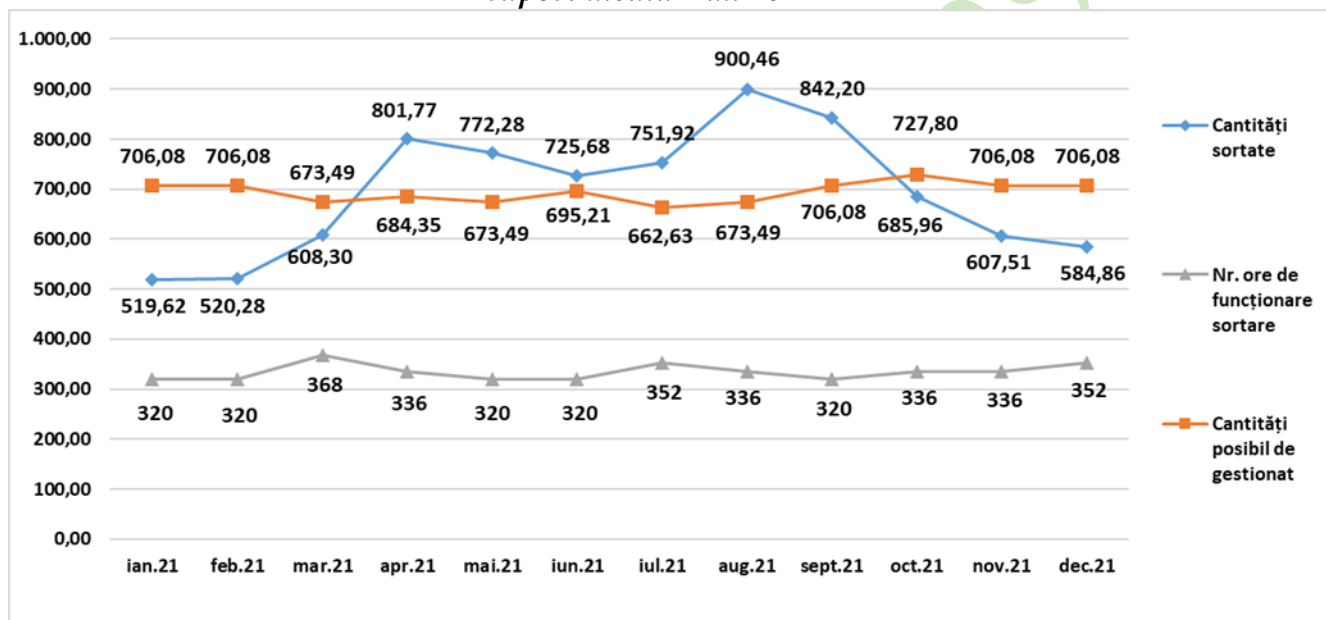
Asigurarea unei corelări depline este atestată de existența unor diferențe cât mai mici între cele două valori. Pe de altă parte, existența unor valori pozitive cât mai mari face dovada unei eficiențe cât mai ridicate, dar totodată există posibilitatea punerii unei

presiuni foarte mari pe salariați, ceea ce poate conduce la plecarea acestora, pe când valorile negative indică lipsa de eficiența a personalului angajat.

Se constată că eficiența redusă a angajaților apare în situația în care cantitățile de deșeuri sunt mai reduse, ceea ce ne conduce la concluzia că operatorul trebuie să gestioneze cantități de minim 3.995,33 tone/lunar pentru a menține actuala structură de personal și activitatea sa fie eficientă în tot cursul anului.

În ceea ce privește activitatea de **sortare** se constată următoarea situație:

Figura 10 - Cantități sortate / număr ore de funcționare / număr ore de funcționare x raport mediu – an 2021

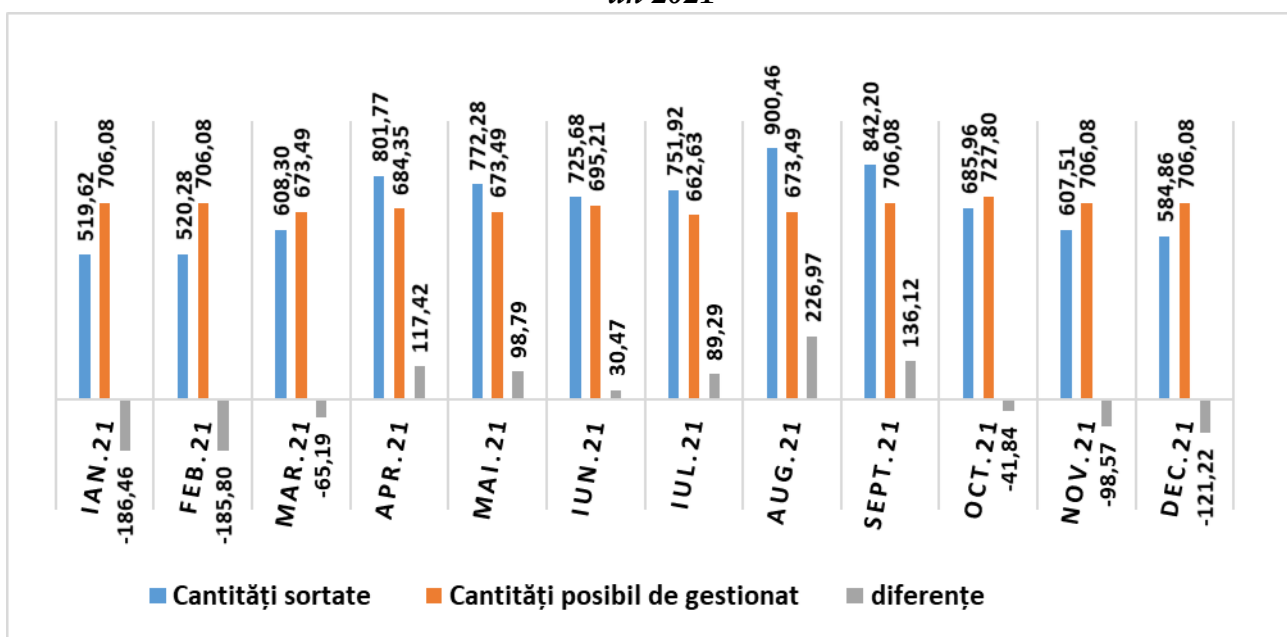

Raportul mediul anual între cantitate și orele lucrate este de 2,09. Din analiza graficului se constată că o calibrare adecvată a activității s-a realizat începând cu lunile martie – aprilie. Până la acel moment, având în vedere cantitățile și numărul de ore de funcționare, în primele două și ultimele două luni din an putem considera că numărul de ore a fost subdimensionat, iar în restul de luni din an supradimensionat.

Ținând cont de situația activității de sortare se poate stabili că în perioada analizată operatorul ar fi trebuit ca în anumite luni să realizeze o relocare a personalului de la activitatea de depozitare la cea de sortare, deoarece prin raportare la numărul de ore de funcționare s-a constatat un excedent de ore de funcționare la depozitare și un deficit la sortare.

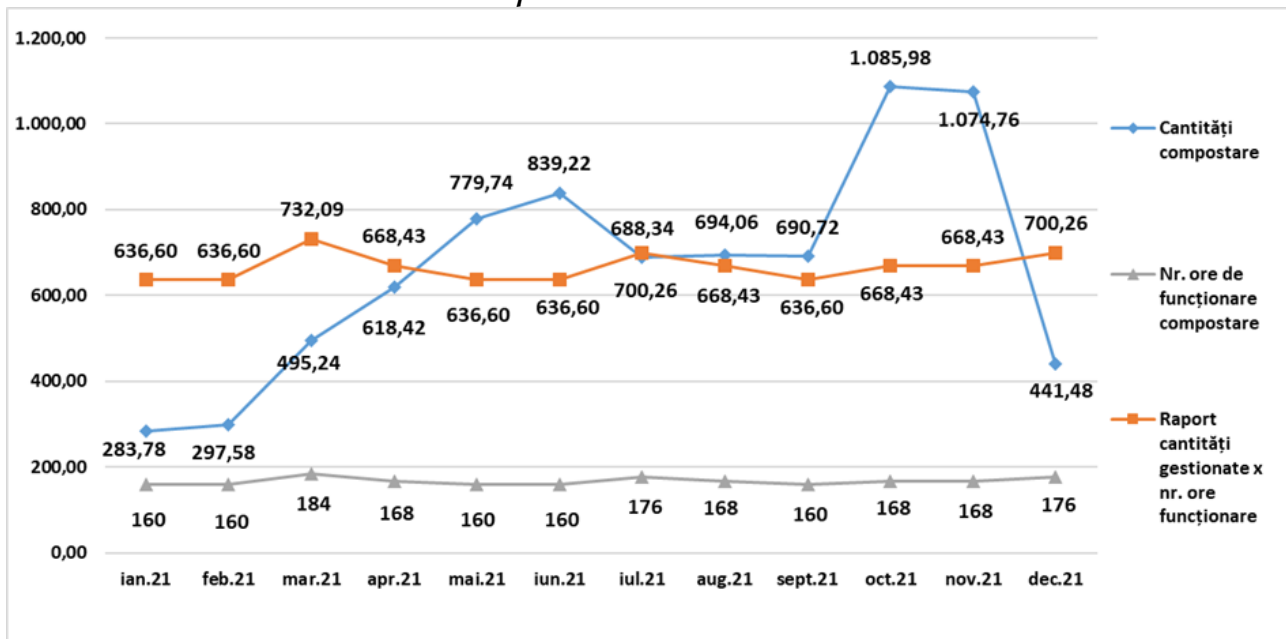
Diferențele între cantitatea real gestionată și cea care ar fi putut fi gestionată în numărul de ore de funcționare înregistrate, prin raportare la media anuală stabilită între cantitățile gestionate și orele de funcționare de 2,07 în anul 2021 este în figura următoare.

Figura 11 - Determinare diferență între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate – an 2021

În ceea ce privește **activitatea de compostare** se constată următoarele:

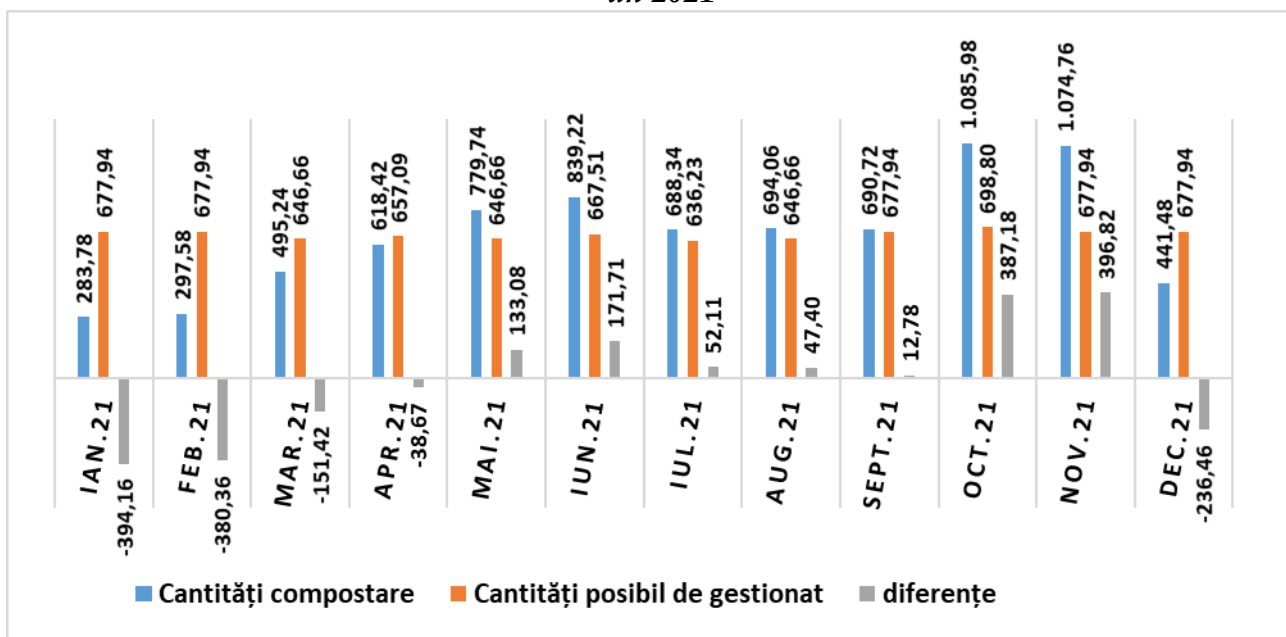
Figura 12 - Cantități compostare / număr ore de funcționare / număr ore de funcționare x raport mediu – an 2021

În anul 2021, raportul mediu anual este 3,98 tone/oră. Și în cazul acestei activități se constată o necorelare între cantitatea gestionată și orele de funcționare, îndeosebi în primele luni ale anului, plus lunile octombrie și noiembrie și ceva mai puțin în lunile iulie, august și septembrie.

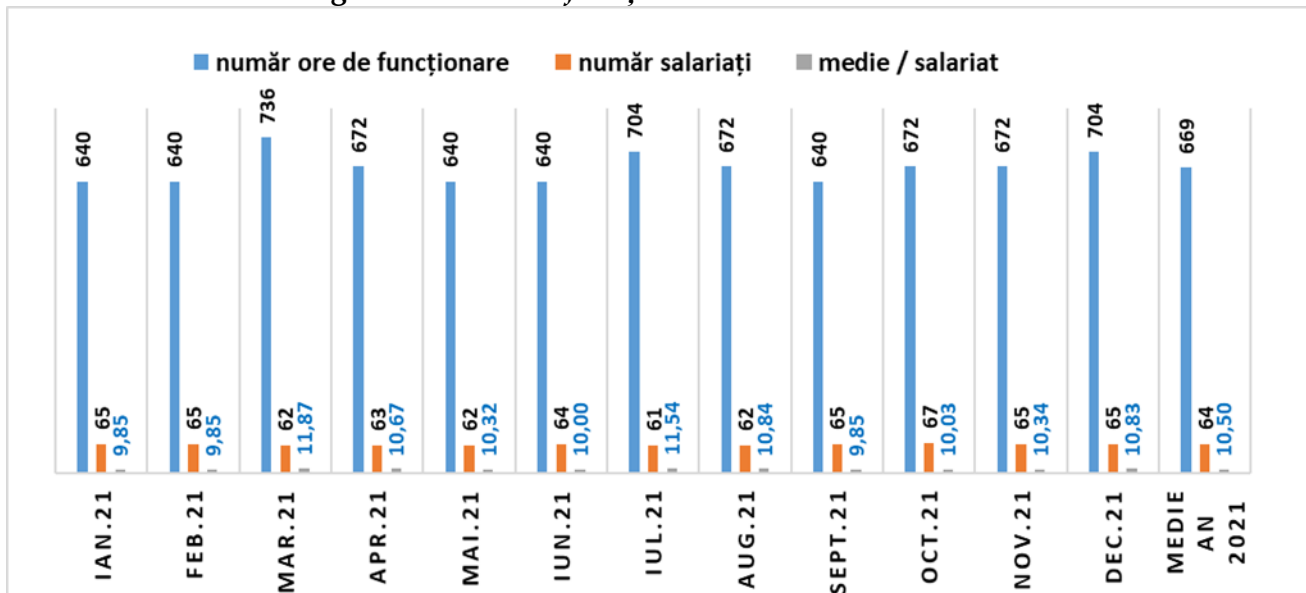
Diferențele între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate sunt prezentate mai jos.

Figura 13 - Determinare diferență între cantitățile gestionate și cele posibil a fi gestionate – an 2021

Având în vedere diferențele de mai sus se poate susține că începând cu luna aprilie s-a realizat o corelare a orelor de funcționare cu cantitățile gestionate, dar se constată că în general în șapte luni din anul 2021, numărul de ore de funcționare alocat acestei activități fie este prea mare, fie este prea mic, fiind posibil ca personalul aferent acestei activități să nu fie corect alocat în funcție de activitatea necesar a fi prestată. Astfel, se poate avea în vedere o alocare a personalului către activitatea de depozitare / sortare.

Figura 14 - Ore de funcționare/salariați – an 2021

Pe baza datelor de mai sus se pot identifica următoarele condiții de asigurare a eficienței activității operatorului:

- cantități minime gestionate lunar – 5.354,51 tone; din care aproximativ 3.995,33 tone depozitate, 693,40 tone sortate și aproximativ 665,78 tone compostate
- numărul de angajați care trebuie avut în vedere este de minim 64.

Ca și constatare generală se poate susține că per total an operatorul a asigurat o relativă corelare a cantităților gestionate cu orele de funcționare a instalațiilor.

Capitolul 4 – Evaluarea progresului înregistrat în îndeplinirea Țintelor stabilite prin proiect și suplimentate

Prin proiectul SISTEM DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL COVASNA, în faza operațională au fost stabilite o serie de ținte pe baza obiectivelor generale și specifice ale proiectului.

Obiectivul general al Proiectului a constat în dezvoltarea unui sistem funcțional de management al deșeurilor cu reducerea impactului asupra mediului în județul Covasna, prin îmbunătățirea serviciului de management al deșeurilor și închiderea depozitelor neconforme, în concordanță cu practicile și cerințele UE.

Obiectivele specifice ale proiectului s-au referit la:

1. Creșterea numărului populației care beneficiază de servicii de salubritate de calitate.
2. Reducerea cantităților de deșeuri ajunse la depozitare.
3. Creșterea cantităților de deșeuri reciclate și reutilizate.

4. Înființarea unei structuri de management eficient.

5. Reducerea numărului de situri contaminate.

Pe baza obiectivelor amintite mai sus s-au stabilit următoarele **ținte globale**:

1. Instituirea la nivel județean a unui sistem cu o acoperire de 100% în zona urbană și cea rurală.

2. Pentru deșuri biodegradabile, sistem de colectare separată introdus în zonele urbane care să acopere 80% în anul 2017, în timp ce în zonele rurale să fie stimulată compostarea la domiciliu cu o acoperire de 100% pentru populația rurală.

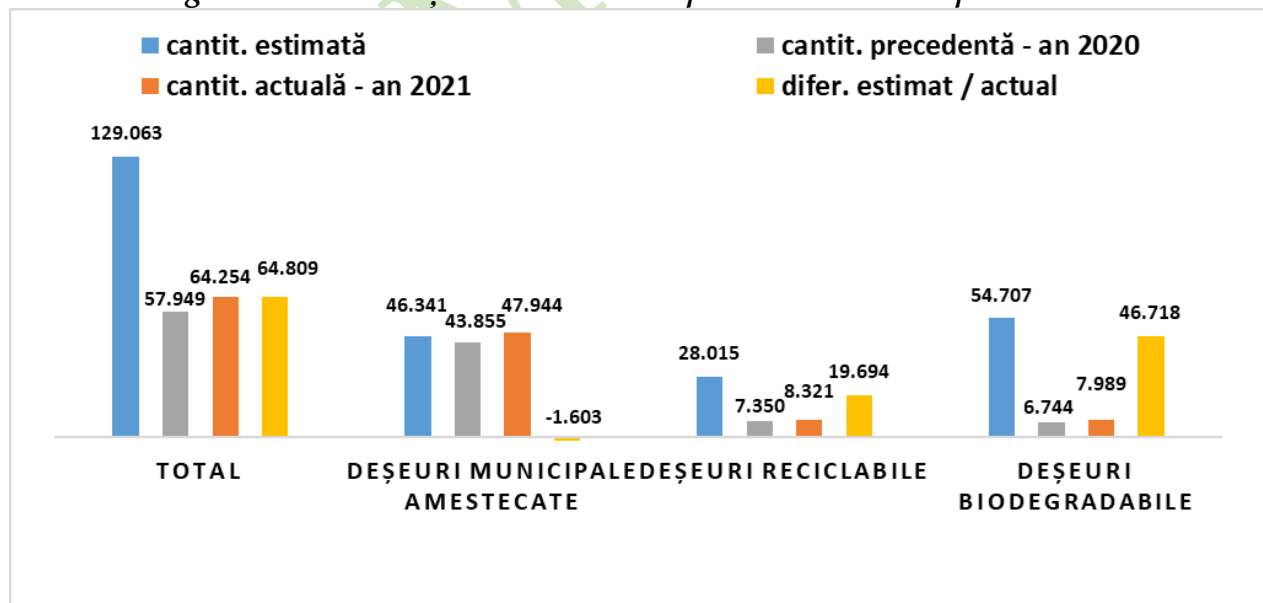
3. Pentru deșeurile de ambalaje, o colectare separată ce va acoperi populația în proporție de 100% din zonele urbane. Țintele sunt următoarele: total rată de colectare selectivă 70%, total rată de reciclare 75%.

4. Reducerea cantității de deșuri biodegradabile depozitate raportate la anul de referință 1995 (49,406 tone) cu 65% în 2016.

Pentru a se analiza modul de conformare cu cerințele proiectului, analiza îndeplinirii țăintelor proiectului se face în funcție de procente asumate prin proiect și nu în funcție de cantitățile real înregistrate. Această abordare este justificată de modificările substanțiale ale situației actuale față de cea luată în calcul (estimată) la momentul elaborării proiectului.

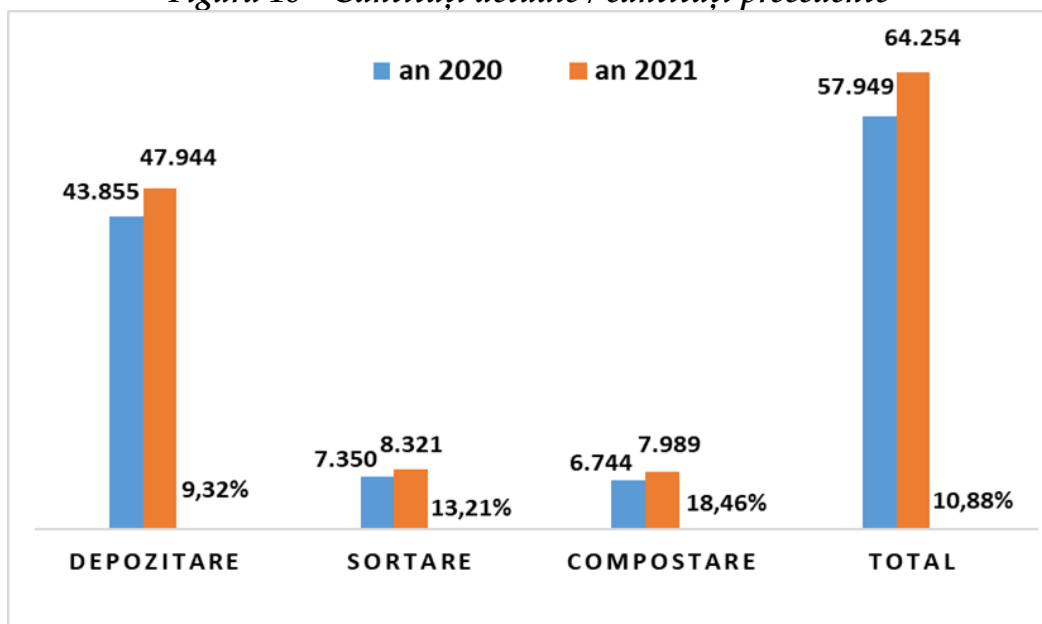
O comparație între datele existente și cele estimate prin proiect în perioada actuală și cea precedentă se regăsește în următoarea figură:

Figura 15 - Cantități estimate / reale perioada actuală / precedentă

Diferențele dintre cantitățile de deșeuri gestionate în perioada actuală și cea precedentă sunt prezentate în figura următoare, constatându-se o creștere a cantităților gestionate.

Figura 16 – Cantități actuale / cantități precedente

Ținte în județul Covasna

Tabel 3 - Ținte specifice județului Covasna

Nr.crt.	Indicator	Anul 2020 (t/an)	Anul 2025 (t/an)
1	Deșeuri municipale generate și gestionate (menajere și asimilabile, deșeuri verzi, deșeuri stradale)		
	Urban	34.673	32.632
	Rural	26.077	26.618
	Total	60.750	57.250
2	din care, deșeuri biodegradabile	29.160 (48%)	27.480 (48%)
3	din care, deșeuri de ambalaje	12.150 (20%)	11.450 (20%)
4 ȚINTE			
	Reutilizare și reciclarea deșeurilor prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor - 50% din cantitatea totală de deșeuri de ambalaje (metoda de	6.075	

	calcul 2 ¹)		
	Reutilizare și reciclarea deșeurilor prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor - 50% din cantitatea totală de deșeuri municipale (metoda de calcul 4 ¹)		28.625
	Deșeuri biodegradabile - 35% din cantitatea totală, exprimată gravimetric, produsă în anul 1995 care a fost de 49.406 tone	17.293	17.293
	Minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări (11.000 t/an)	7.700	7.700

Prin proiectul SMID se asigură îndeplinirea următoarelor ținte care constituie totodată indicatori de performanță ai proiectului:

- Grad de acoperire a serviciului de 100% pe aria întregului județ;
- Implementarea unui sistem de colectare separată a deșeurilor;
- Atingerea țintelor pentru ambalaje;
- Devierea cantităților de deșeuri biodegradabile de la depozitare.

Analiza comparativă a indicatorilor și a țintelor proiectului SMID și a țintelor stabilite prin cadrul legislativ prezent reliefează faptul că o serie de ținte nu pot fi atinse doar prin operaționalizarea proiectului SMID. Cu alte cuvinte, ținta pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării, de minimum 50% din masa totală, nu a fost vizată de proiect. O situație similară se regăsește și în cazul unor fluxuri speciale de deșeuri, cum ar fi baterii, DEEE sau deșeuri din construcții.

Specificitatea proiectului implementat la nivelul județului Covasna este dată de faptul că, pentru asigurarea menținerii contractelor de delegare a operatorilor deținuți de unitățile administrativ teritoriale, nu au fost prevăzute prin proiect investiții aferente activității de colectare a deșeurilor. Acesta înseamnă că pentru țintele proiectului referitoare la gradul de acoperire a serviciilor și implementarea unui sistem de colectare separată responsabilitatea exclusivă a realizării țintelor este în sarcina autorităților publice și a operatorilor deținuți de aceștia. Acest fapt este atestat și prin angajamentele asumate

¹ Conform Deciziei Comisiei 2011/753/UE din 18 noiembrie 2011 de stabilire a normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

de operatori și autoritățile publice de a atinge acești indicatori, care au stat la baza aprobării proiectului SMID.

Pentru activitățile de operare a stațiilor de transfer, sortare, compostare existente nu s-au putut identifica noi investiții, având în vedere dimensionarea acestora și cantitățile de deșuri existente, sistemul beneficiind de un surplus de capacități necesare aferente acestor activități. În consecință, se apreciază că singurele activități care ar putea fi îmbunătățite sunt cele de colectare și tratare mecano-biologică sau de eficientizare a activității de depozitare, urmărindu-se reducerea cantităților de deșuri depozitate.

În ceea ce privește tratarea mecano-biologică s-a constatat că infrastructura creată prin proiectul POS Mediu nu asigură efectuarea acestei activități. Celelalte activități beneficiază de infrastructură, fiind construite o stație de sortare și compostare și un depozit. Eventual ar mai putea fi efectuate noi investiții care să modernizeze/îmbunătățească infrastructura existentă. În consecință, se apreciază că se impune efectuarea unor investiții, care să conducă la reducerea cantităților de deșuri depozitate și la obținerea unor materiale reciclabile.

Capitolul 5 – Identificarea întârzierilor, piedicilor și deficiențelor în operarea SMID **Covasna**

La nivelul Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor nu s-au identificat în cursul anului 2021 întârzieri și deficiente majore, țintele generale care se referă la activitatea de reciclare și compostare fiind parțial atinse.

O deficiență, identificată și în perioada anterioară, dar în mare măsură cauzată de neimplicarea populației și nu a operatorilor, se referă la fluxul de deșuri biodegradabile. În acest sens este necesară identificarea unor măsuri adiționale care să promoveze colectarea separată a deșeurilor biodegradabile.

În ceea ce privește activitatea operatorului CMID-ului se constată că din cauza pandemiei de Covid-19 și a crizei economice generalizate, anumiți indicatori de performanță nu au fost atinși, așa cum a fost detaliat mai sus.

Trebuie de asemenea avut în vedere faptul că imposibilitatea de prestare a serviciului de către orice operator din cadrul sistemului este în măsură să creeze dificultăți tuturor operatorilor de salubritate.

În mod concret această situație se datorează faptului că operatorii de colectare efectuează plata operatorului ECO Bihor, după primirea sumelor de la OIREP-uri.

Pentru a diminua perioada de plată a sumelor de către OIREP-uri, ADI SIMD a încheiat contracte cu acestea în care a prevăzut ca plata sumelor să se efectueze în termen de 15-20 zile.

Capitolul 6 – Măsuri pentru îmbunătățirea și optimizarea activităților din cadrul SMID Covasna

6.1. Măsuri realizate în anul 2021

Elaborarea și aprobarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor de Gestionare a Deșeurilor în județul Covasna

Dezvoltarea unei gestionări durabile a serviciului de salubritate și de gestionare a deșeurilor a presupus, în primul rând, elaborarea și aprobarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor, document programatic în măsură să permită identificarea obiectivelor și a acțiunilor care trebuie urmate pentru asigurarea dezvoltării și funcționării pe termen mediu și lung a serviciului.

În elaborarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor s-a urmărit conformarea cu Planul Național de Gestionare a Deșeurilor și stabilirea modalităților de atingere a Țintelor pentru județul Covasna pentru perioada următoare.

Ulterior aprobării Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor, a urmat elaborarea și aprobarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor de Gestionare a Deșeurilor în județul Covasna, lucru care s-a realizat în cursul anului 2021.

Elaborarea Strategiei s-a făcut în conformitate cu Legea nr. 101 din 25 aprilie 2006 a serviciului de salubritate a localităților cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 51 din 8 martie 2006 a serviciilor comunitare de utilități publice cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ și a Hotărârea de Guvern nr. 246 din 16 februarie 2006 pentru aprobarea Strategiei naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, care stabilesc în sarcina autorităților administrației publice locale obligația de a elabora și aproba strategii proprii în vederea îmbunătățirii și dezvoltării serviciilor de utilități publice, implementându-se astfel principiul planificării strategice multianuale.

Necesitatea elaborării unei strategii care să asigure o abordare unitară la nivelul județului era relevată prin documentele care au stat la baza creării ADI SIMD Covasna, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 855 din 13 august 2008 pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice. Prevederile legale amintite statuează că unul dintre obiectivele ADI este să elaboreze și să aprobe strategia de dezvoltare a Serviciului pe baza căreia vor fi stabilite investițiile necesare atingerii obiectivelor prevăzute de această strategie și prioritizarea acestora.

Strategia a luat în considerare întregul flux al deșeurilor municipale pentru atingerea Țintelor (colectare – transport – tratare – reciclare – valorificare – eliminare) astfel încât să se poată stabili măsurile necesare a fi luate de către toate entitățile implicate și responsabile

(Consiliul Județean, consiliile locale, ADI SIMD Covasna, operatorii de colectare și transport, operatorul CMID, OIREP-urile și populația județului Covasna).

Elaborarea Strategiei a fost finalizată în luna septembrie a anului 2021, iar în luna octombrie 2021 a fost transmisă către toate UAT-urile din județ în vederea îndeplinirii procedurilor legale de asigurare a transparenței decizionale și ulterior a aprobării documentului.

6.2. Măsurile propuse pentru perioada următoare

Orice dezvoltare a viitoare a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor din județul Covasna trebuie să țină cont atât de angajamentele deja asumate, cât și de noile acte normative adoptate sau care se vor adopta la nivel național, unele din ele cu impact semnificativ asupra situației prezente.

Numai în cursul anului 2021 au avut loc importante modificări legislative în domeniul managementului deșeurilor, din care mai jos amintim următoarele:

- Ordonanța de Urgență nr. 92 / 2021 privind regimul deșeurilor – care a înlocuit Legea nr. 211 / 2011 privind regimul deșeurilor;
- Ordonanța nr. 2 / 2021 privind depozitarea deșeurilor – care a înlocuit HG nr. 349 / 2005 privind depozitarea deșeurilor;
- Ordonanța nr. 1 / 2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 249 / 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- Ordonanța nr. 6 / 2021 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului – care se aplică produselor din plastic de unică folosință, produselor fabricate din materiale plastice oxodegradabile și echipamentelor de pescuit care conțin plastic;
- HG nr. 1074 / 2021 pentru stabilirea sistemului de garanție - returnare (SGR) pentru ambalaje primare nereutilizabile – care se va aplica după data de 30 septembrie 2022.

Având în vedere tot acest nou cadru legislativ, este posibil ca situația prezentă din județul Covasna să necesite o reanaliză și eventual o regândire substanțială, mai ales după ce HG nr. 1074 / 2021 privind sistemul de garanție - returnare (SGR) pentru ambalaje primare nereutilizabile va fi aplicată.

Consecința principală a acestui act normativ va fi aceea că din SIMD vor fi scoase cantități importante de deșeuri de ambalaje de calitate superioară, care în prezent ajung la stația de sortare și ulterior, prin reciclare / valorificare energetică, se constituie venit pentru operatorul CMID.

Printre efectele aplicării SGR, este posibil să se regăsească următoarele:

- o majorare a tarifelor existente, fără însă a se putea cuantifica în mod concret nivelul acestei majorări, dar având în vedere că se va produce o diminuare substanțială a

veniturilor care în mod curent erau folosite pentru acoperirea unor costuri de operare, se apreciază că majorările tarifelor vor fi substanțiale.

- în lipsa unor reglementări clare în ceea ce privește posibilitatea de a lua în considerare cantitățile gestionate prin SGR la nivelul UAT-urilor, se poate aprecia că țintele stabilite la nivelul fiecărui UAT vor fi foarte dificil de atins, ceea ce va conduce la plata unor contribuții către AFM majorate față de cele din prezent.

- s-ar putea impune o revizuire a proiectelor existente finanțate prin POS Mediu/ POIM, deoarece indicatorii de performanță ai proiectelor nu vor putea fi realizați și este foarte probabil ca politicile tarifare care au stat la baza elaborării și aprobării proiectelor să fie depășite.

În prezent, în județul Covasna există următoarele capacități:

- 1 stație de sortare cu capacitatea de 11.000 tone/an;

- 1 stație de compostare cu capacitatea de 12.000 tone/an (pentru deșeurile verzi);

- 1 depozit conform a cărui primă celulă are o capacitate de depozitare de 0,93 milioane mc. Conform studiului de fezabilitate, capacitatea totală de stocare a depozitului Boroșneul Mare este de 0,98 milioane mc, iar perioada de viață este estimată la 21 ani (cantitatea anuală depozitată fiind estimată la 50.000 tone pe an). Depozitul este prevăzut să aibă în total 3 celule. Prima celulă are aproximativ 4,4 ha și poate asigura depozitarea unei cantități de 400.806 mc, costurile investiționale fiind acoperite prin proiectul SMID. Celelalte două celule, care nu au fost incluse ca și investiție în proiectul SMID, vor avea împreună aproximativ 4,4 ha (suficiente pentru 6,3 ani, respectiv 5,3 ani).

- Componenta de colectare se realizează în prezent printr-un sistem de colectare mixt, operatorii colectând prin sistem „door-to-door” („din poartă în poartă”) toate fracțiile de deșeuri, cu excepția celor de sticlă care sunt care sunt aduse prin aport voluntar de către populație.

Conform Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor (PJGD) și a Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor de Gestionare a Deșeurilor în județul Covasna, la sistemul actual de gestionare a deșeurilor (denumit alternativă „zero”) au fost analizate și propuse trei alternative de dezvoltare a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor, detaliate în tabelul de mai jos.

Alternativa	Descriere
Alternativa „zero”	Modul actual de gestionare a deșeurilor municipale. Instalațiile existente în prezent.
Alternativa 1	La sistemul actual de gestionare a deșeurilor (alternativa „zero”) se adăugă următoarele: - Aplicarea măsurilor de prevenire a generării deșeurilor prevăzute în PJPGD;

	- Dezvoltarea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile; - Asigurarea capacităților de sortare pentru cantitățile de deșeuri reciclabile colectate separat; - Implementarea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor din deșeuri menajere, similare și din piețe și extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor din parcuri și grădini; - Dezvoltarea unei scheme de colectare separată a deșeurilor textile provenite de la populație; - Asigurarea implementării colectării separate a medicamentelor expirate provenite de la populație; - Tratarea unei cantități de deșeuri municipale de 10.500 t/an, într-o instalație cu două linii de tratare – una pentru deșeurile biodegradabile colectate separate și alta pentru deșeuri mixte (bio și reziduale); - Asigurarea de capacități suplimentare de depozitare, după umplerea celulei 1.
Alternativa 2	La sistemul actual de gestionare a deșeurilor (alternativa „zero”) se adăuga următoarele: - Aplicarea măsurilor de prevenire a generării deșeurilor prevăzute în PJPGD; - Dezvoltarea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile; - Asigurarea capacităților de sortare pentru cantitățile de deșeuri reciclabile colectate separat; - Implementarea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor din deșeuri menajere, similare și din piețe și extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor din parcuri și grădini; - Dezvoltarea unei scheme de colectare separată a deșeurilor textile provenite de la populație; - Asigurarea implementării colectării separate a medicamentelor expirate provenite de la populație; - Tratarea unei cantități de deșeuri municipale de 10.500 t/an, într-o instalație cu o singură linie de tratare; - Asigurarea de capacități suplimentare de depozitare, după umplerea celulei 1.

În cazul Alternativei 2, Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor în județul Covasna este similar cu cel implementat în cazul Alternativei 1, singura diferență fiind aceea că tratarea deșeurilor reziduale și biodegradabile este propusă a se realiza într-o instalație cu o singură linie, unde se vor trata deșeuri biodegradabile și reziduale colectate

în amestec din zonele urbane. Practic, în Alternativa 2, toată cantitatea de deșeuri biodegradabile și reziduale se introduce într-o singură instalație.

Conform PJGD și Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor de Gestionare a Deșeurilor în județul Covasna, *Alternativa 2 este alternativa selectată pentru dezvoltarea SMID în județul Covasna.*

La stabilirea Alternativei 2 s-a luat în considerare faptul că *tratarea mecano-biologică* reprezintă o tehnică importantă în gestionarea deșeurilor municipale. Tratarea mecano-biologică poate avea nivele tehnologice diferite. Se poate aplica o sortare mecanică combinată cu una manuală sau se pot introduce diferite sisteme și instalații de sortare avansată de la sortarea sticlelor de plastic, pe culori și pe tipuri de plastic: PVC, PPE, PET, etc., până la sortarea aluminiului, a feroaselor, neferoaselor, plasticelor și compozitelor ușoare, etc. Evident că un sistem cu o tehnologie avansată va crește costurile de operare în mod semnificativ.

Materialele combustibile rezultate de la TMB care nu au calitatea necesară reciclării pot fi mărunțite, obținându-se astfel combustibil alternativ pentru coincinerare. În instalațiile de tratare mecano-biologică sunt tratate printr-o combinație de procese mecanice și biologice deșeurile municipale colectate în amestec. În procesul de tratare mecano-biologică sunt separate mecanic deșeurile valorificabile material și energetic, iar în final, restul de deșeuri sunt inertizate biologic. Deșeurile inertizate biologic, care reprezintă circa 50 % din cantitatea totală introdusă în proces pot fi utilizate pentru terenuri degradate sau la construcții. Prin această metodă se vor devia de la depozitare cantități importante, care ajută la îndeplinirea țințelor impuse de legislația națională.

Ținând cont de efectele pe care o instalație de tratare mecano-biologică le va avea asupra actualului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor din județ, în perioada următoare ADI SIMD Covasna își propune să identifice, să analizeze și ulterior să propună soluțiile optime în ceea ce privește realizarea viitoarelor investiții necesare pentru dezvoltarea SMID, cea mai importantă dintre ele fiind construirea stației de tratare mecano-biologice (STMB).

S-a început deja identificarea și analizarea:

- tehnologiei care să fie folosite în cadrul viitoarei STMB, în sensul de a utiliza sau nu un anumit tip de sortare (manuală / mecanică), anumite echipamente de tratare mecanică (tocător, ciur, separator de neferoase, separator balistic, etc.), diverse modalități de tratare biologică și bio-uscare, etc.;
- costurilor de operare ale STMB, care se vor adăuga actualelor costuri ale SMID (colectare + transport + transfer + sortare + reciclare/incinerare + depozitare);
- impactului financiar asupra tarifelor de salubritate ce vor fi aplicate populației și agenților economici;

- necesității de a investi în componentele deja existente – ca de ex. îmbunătățirea activității stației de sortare prin acoperirea zonei de depozitare a deșeurilor reciclabile înainte de sortare, pentru a elimina influența negativă a condițiilor meteo;
- modalității de implementare a sistemului de colectare separată a biodeșeurilor în mediul rural – în sensul de a decide dacă se va utiliza compostarea individuală în mediul rural (ceea ce presupune achiziționarea de compostoare individuale pentru gospodăriile din mediul urban) sau dacă se vor achiziționa pubele pentru colectarea separată a bio-deșeurilor în mediul rural și astfel va apare un nou flux în colectarea deșeurilor de la populație.

Capitolul 7 – Concluzii și recomandări

Operatorul și-a respectat obligațiile contractuale asumate, nepropunându-se aplicarea vreunor sancțiuni. Angajamentele asumate de către Asociațiile de dezvoltare Intercomunitare (ADI ECO SEPSI, ADI „REGIO KEZDI”, ADI IBSV SALUBRITATE) și UAT Covasna din punctul de vedere al proiectului în general au fost respectate sau sunt în curs de realizare.

Este important ca și în continuare să fie promovată ideea colectării separate la sursă, a reciclării deșeurilor de ambalaje și devierea de la depozitare a deșeurilor biodegradabile, cu asigurarea unor tehnologii noi de tratare a deșeurilor.

III. Asigurarea continuității funcționării tuturor serviciilor de utilitate publică în condiții de pandemie

Pe parcursul perioadei stării de urgențe și ulterior, a stării de alertă, care s-a prelungit pe tot parcursul anului 2021, activitățile ADI SIMD Covasna au fost desfășurate la capacitate maximă de către toți salariații aparatului tehnic, întrucât ADI SIMD Covasna, conform statutului său, are ca scop înființarea, organizarea, reglementarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, în comun, a serviciilor de salubritate – colectare, transport, sortare, tratare, depozitare și valorificare a deșeurilor municipale, precum și coordonarea sistemului de management integrat al deșeurilor din județul Covasna.

Conform art. 13 – Anexa nr. 1, Capitolul II din Decretul Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, „trebuie asigurată continuitatea funcționării tuturor serviciilor de utilitate publică”.

În perioada pandemiei, a fost vital ca serviciul de salubritate să fie asigurat în mod continuu, cu respectarea tuturor cerințelor legale. Activitatea asociației nu s-a redus în această perioadă, dimpotrivă, a crescut din cauza condițiilor schimbate de realizare a activității de salubritate și a problemei gestionării potențialelor deșeuri infecțioase.

Având în vedere că Centrul de Management Integrat al Deșeurilor din județul Covasna a fost realizat din fonduri europene nerambursabile, trebuiau asigurate cerințele pentru funcționarea acestuia conform contractului de finanțare. Condițiile de acordare a finanțării trebuiau respectate, indiferent de restricțiile impuse de situația pandemică. Funcționarea sistemului integrat nu trebuia să fie afectată în niciun fel, ori în contextul pandemic monitorizarea și coordonarea sistemului de management integrat al deșeurilor trebuia realizată permanent cu cea mai mare răspundere.

Monitorizarea sistemului s-a realizat zilnic, on-line, prin software-ul operatorului Centrului de management integrat al deșeurilor în județul Covasna, SC ECO BIHOR SRL, la care ADI SIMD este conectată. Astfel, s-au urmărit zilnic toate mașinile care au intrat la CMID și toate cantitățile colectate de la utilizatorii sistemului, persoane fizice și juridice. Totodată, personalul ADI SIMD s-a deplasat pe teren în vederea acordării de sprijin și urmăririi modului de îndeplinire a operațiilor efectuate.

Colectarea separată a deșeurilor menajere (reciclabile și biodegradabile) trebuie menținută și în perioada pandemiei. Obligațiile legale, precum și cele prevăzute în Aplicația de finanțare trebuie respectate, indiferent de contextul sanitar.

Tarifele pentru anul 2021 au fost stabilite luându-se în considerare mai multe aspecte:

- cantitățile estimate a fi prelucrate în cadrul stațiilor de sortare și de compostare;
- veniturile estimate a fi încasate din vânzarea reciclabililor și/sau a valorificării energetice, precum și veniturile din vânzarea compostului realizat în cadrul stației de compostare;
- prețurile în continuă creștere la combustibili și energie electrică;
- deprecierea cursului leu/euro;
- indicele prețurilor de consum, care a înregistrat o creștere semnificativă în perioada octombrie 2020 – septembrie 2021;
- acutizarea crizei economice generate de pandemie.

Dacă veniturile și/sau cantitățile estimate nu vor fi realizate, sistemul se va confrunta cu o problemă financiară și tarifele utilizatorilor (populației) trebuie majorate, ceea ce nu este o opțiune în perioadă de criză economică. În consecință, nici obiectivele/țintele legale, nici cele din Aplicația de finanțare nu vor fi realizate. Totodată, pe lângă sumele de valorificare, s-a preconizat și finanțarea sistemului de către organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului (OIREF), de aceea au trebuit să fie depuse toate eforturile pentru a menține colectarea separată a deșeurilor și valorificarea acestora în vederea menținerii echilibrului financiar.

Întrucât ADI SIMD coordonează întregul sistem integrat de management al deșeurilor din județ, practic asigură „suportul tehnic” pentru toți cei implicați în gestionarea deșeurilor în ceea ce privește implementarea obligațiilor reglementate de actele normative. În acest sens, în perioada aferentă prezentului raport, a fost transmisă corespondență

specifică atât către operatorii de salubritate, cât și către autoritățile competente conținând solicitări de puncte de vedere pe diverse spețe.

IV. Vizite oficiale, solicitări de informații specifice, controale și verificări efectuate la Asociația de dezvoltare intercomunitară „Sistem integrat de management al deșeurilor în județul Covasna”

1. În cursul anului 2021, în luna iulie la ADI SIMD Covasna a avut loc controlul Gărzii de Mediu, având ca tematică pregătirea nivelului de reutilizare și reciclare pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere, aferent anului 2020. ADI SIMD a furnizat date pentru toate cele 45 de UAT-uri din județ, precum și centralizat pe operatorii de colectare și per total județ, după cum urmează:

- Cantitatea totală de deșuri municipale colectată;
- Cantitatea de deșuri de hârtie, plastic, metal și sticlă, calculată ca procentaj din cantitatea total generată de deșuri de hârtie, metal, plastic și sticlă;
- Cantitatea de deșuri municipale predată la stații de sortare și/sau tratare mecano-biologică;
- Cantitatea de deșuri municipale reciclată / reutilizată;
- Cantitatea de deșuri municipale valorificate și operațiunea de valorificare;
- Cantitatea de deșuri municipale depozitată la final.

2. Tot în cursul anului 2021, ADI SIMD Covasna a răspuns tuturor solicitărilor de informații formulate atât de instituții publice, cât și de organizații provenind din mediul non-profit (ONG) care aveau ca subiect managementul deșeurilor.

Reamintim mai jos cele mai importante dintre aceste solicitări, informațiile transmise fiind pentru toate UAT-urile din județ:

- Chestionar solicitat de Institutul Național de Statistică pentru toate cele 45 de UAT-uri din județ referitor la indicatorii EDEMOS (WEB6 - Cantitatea colectată de deșuri menajere și asimilabile și WEB10 - Cantitatea valorificată de deșuri menajere și asimilabile);
- Chestionar solicitat de Federația Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară (FADI) pentru monitorizarea indicatorilor prevăzuți în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD) – situații transmise atât pentru anul 2020, cât și pentru anul 2021 la 3 luni, 6 luni, 9 luni și total an 2021;
- Chestionar solicitat de Ministerul Mediului, prin intermediul Gărzii de Mediu referitor la problemele existente la nivelul județelor în ceea ce privește managementul deșeurilor;
- Chestionar solicitat de Agenția Națională pentru Protecția Mediului privind Campania națională de identificare și transparentizare a gradului de respectare a

prevederilor legale în domeniul deșeurilor din partea UAT-urilor. Au fost furnizate informații privind:

- situația instalațiilor de deșeuri existente și/sau în construire finanțate din POS Mediu, POIM, alte surse de finanțare;
- funcționalitatea instalațiilor de deșeuri;
- conectarea populației la serviciul de salubritate;
- gradul de pregătire pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor;
- depozitarea numai a deșeurilor supuse în prealabil unor operații de tratare;
- depozitarea deșeurilor numai în depozite conforme;
- deșeuri periculoase, DEE, uleiuri uzate, deșeuri voluminoase;
- relația cu OIREP-urile pentru deșeurile de ambalaje;
- utilizarea SIATD.
- Chestionar solicitat de Asociația Viitor Plus referitor la „Harta reciclării”, aici fiind furnizate date referitoare la colectarea selectivă a deșeurilor, cu precizarea adreselor punctelor de colectare separată / insulelor ecologice din toate localitățile județului.
- Solicitare din partea Gărzii de Mediu cu privire la colectarea separată a deșeurilor pentru anii 2018, 2019 și 2020.
- Solicitare din partea ANRSC cu privire la problemele întâmpinate pe fluxul de management al deșeurilor care duc la neatingerea țintelor la nivel național și dificultăți întâmpinate pe fluxul financiar sau alte probleme.

3. În data de 10 septembrie 2021, la CMID Leț – Boroșneu Mare a avut loc o vizită oficială a unei delegații din județul Gorj, formată din 15 primari, însoțiți de președintele și vicepreședintele Consiliului Județean Gorj. Scopul a fost acela de a vizualiza investițiile realizate în județul Covasna și de a implementa ulterior acele bune practici care pot fi aplicate în județul Gorj.

V. Participarea activă în vederea îmbunătățirii politicilor naționale și a legislației în domeniul deșeurilor

1. ADI SIMD Covasna este membru al Federației Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară din România. La nivelul acestei organizații, se însumează problemele tuturor asociațiilor de dezvoltare intercomunitară de deșeuri din România. Împreună cu reprezentanții FADI, ADI SIMD Covasna a contribuit / participat la o întreagă serie de acțiuni care au avut ca scop principal îmbunătățirea politicilor și legislației naționale în domeniul deșeurilor.

În contextul pandemic perpetuat și în anul 2021, ADI SIMD Covasna a participat activ la toate acele evenimente organizate în format fizic: conferințe, întâlniri, dezbateri organizate cu participarea și/sau de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor,

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, Administrația Fondului de Mediu, alte organisme cu atribuții în domeniul protecției mediului (Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Garda Națională de Mediu), etc. Tematica de dezbatere în cadrul acestor întâlniri a fost în principal legată de implementarea modificărilor legislative, dezvoltarea sistemelor de gestionare a deșeurilor, îmbunătățirea sistemelor existente, etc. Totodată, în cadrul acestor evenimente au avut loc discuții intense legate de situația existentă și modul de abordare al problematicei deșeurilor în alte state membre ale Uniunii Europene.

Pe lângă toate aceste evenimente organizate în format fizic, reprezentanții ADI SIMD Covasna au participat și la o serie de evenimente organizate on-line, unde s-a luat contact cu informații noi în domeniul managementului deșeurilor.

În cadrul evenimentelor la care s-a participat, ADI SIMD Covasna a formulat atât comentarii cu privire la situația curentă, cât și propuneri de îmbunătățire a activității în sectorul deșeurilor.

2. Pe tot parcursul anului, ADI SIMD Covasna a avut o contribuție importantă la ceea ce s-a materializat ulterior în **modificări majore ale legislației naționale în domeniul specific deșeurilor:**

- OUG nr. 92 / 2021 privind regimul deșeurilor – care a înlocuit legea nr. 211 / 2011 privind regimul deșeurilor;
- Ordonanța nr. 1 / 2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- Ordonanța nr. 2 / 2021 privind depozitarea deșeurilor – care a înlocuit HG nr. 349 / 2005 privind depozitarea deșeurilor.

3. S-au formulat și transmis către instituțiile responsabile **puncte de vedere sau propuneri cu privire la alte modificări necesare ale legislației,** cum ar fi:

- Legea nr. 101 / 2006 a serviciului de salubritate a localităților;
- Legea nr. 51 / 2006 a serviciilor comunitare de utilități publice;
- Ordinul ANRSC nr. 109 / 2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților;
- Legislația specifică cu privire la Sistemul informatic de asigurare a trasabilității deșeurilor (SIATD);
- HG nr. 942 / 2017 privind aprobarea Planului Național de Gestionare a Deșeurilor.

4. În ceea ce privește **sistemul de garantare-returnare (SGR)** s-au transmis către Ministerul Mediului puncte de vedere și opinii referitoare la **impactul implementării acestui sistem asupra Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor** atât în județul Covasna, cât și la nivel național.

VI. Relația cu OIREP-urile (organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului)

În urma modificărilor legislative introduse prin OUG nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, a Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje și a OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată prin Legea nr. 31/2019, organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului (OIREP), au obligația printre altele, ca de la data de 01 ianuarie 2019, să acopere costurile pentru colectarea și transportul, stocarea temporară, sortarea și după caz, valorificarea deșeurilor de ambalaje gestionate prin serviciile de salubritate, precum și suportarea sumelor aferente organizării campaniilor de informare și educare a publicului, cu privire la gestionarea corectă a deșeurilor de ambalaje folosite, conform legislației în vigoare.

În acest sens, s-a impus încheierea de acorduri de parteneriate cu OIREP-urile, asigurându-se astfel trasabilitatea deșeurilor colectate selectiv care ajung la reciclatorul final pentru valorificare în vederea realizării obiectivelor asumate de către organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului, precum și pentru a se putea stabili care OIREP-uri trebuie să suporte costurile de gestionare a deșeurilor de ambalaje și a sumelor aferente organizării campaniilor de informare și educare a publicului.

În acest sens, în anul 2021, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în Județul Covasna” a încheiat contracte-cadru vizând acoperirea costurilor nete pentru colectarea și transportul, stocarea temporară, sortarea și încredințarea în vederea valorificării deșeurilor de ambalaje la nivelul județului Covasna cu 10 OIREP-uri:

- 1 S.C. GREENPOINT MANAGEMENT S.A.
- 2 S.C. FEPRA INTERNATIONAL S.A.
- 3 S.C. FINANCIAR RECYCLING S.A.
- 4 S.C. ECO-ROM AMBALAJE S.A.
- 5 S.C. GREEN RESOURCES MANAGEMENT S.A.
- 6 S.C. CLEAN RECYCLE S.A.
- 7 S.C. ECOSMART S.A.
- 8 S.C. ECO-X S.A.
- 9 S.C. RECICLAD'OR S.A.
- 10 S.C. ECOLOGIC 3R AMBALAJE S.A.

Astfel, în cursul anului 2021, au fost emise pentru OIREP-uri 558 facturi în valoare totală de 4.083.360,00 lei, din care:

- pentru campanii de informare și educare – 128.899 lei, reprezentând contravaloarea unei părți din activitatea de conștientizare, promovare, informare și educare a publicului desfășurate de ADI SIMD Covasna;

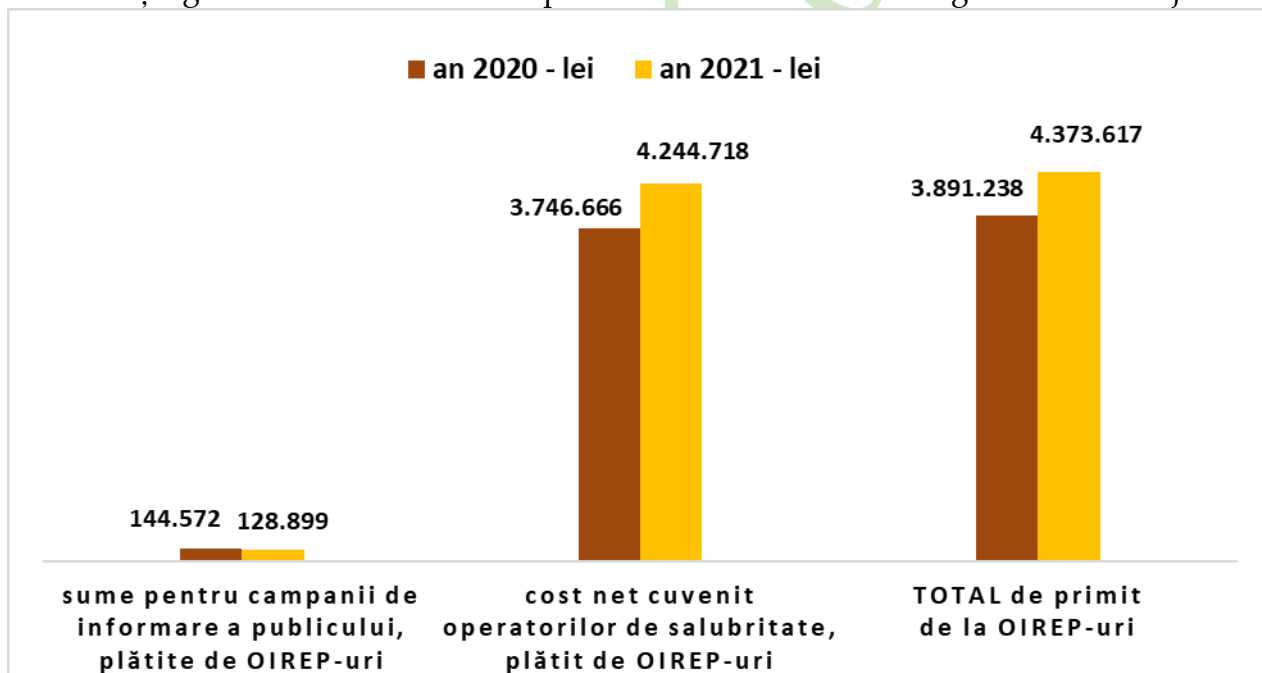
- pentru acoperirea costului net – 3.954.461,00 lei, reprezentând suma cuvenită celor 5 operatori ai serviciului de salubritate din județ, SC TEGA SA, SC GOSP-COM SRL, SC GOS-TRANS-COM SRL, SC IBSV Întorsura Buzăului SRL și SC ECO BIHOR SRL, pentru acoperirea cheltuielilor de colectare, transport, sortare a deșeurilor încredințate spre reciclare și valorificare prin incinerare.

Comparativ cu execuția bugetară (prezentată în ultima parte a prezentului raport), există anumite diferențe între sumele prezentate mai sus și sumele efectiv înregistrate în anul 2021 la partea de venituri, respectiv la partea de cheltuieli, deoarece:

- la venituri – diferența apare datorită sumelor aferente lunii decembrie 2020, precum și anumitor restanțe înregistrate la plată în anul 2020, care au fost încasate în anul 2021, astfel acestea apărând înregistrate ca și venituri în anul 2021, deși în realitate sunt venituri aferente anului 2020;

- la cheltuieli – diferența se datorează facturilor aferente lunii decembrie 2021, dar care au fost emise în luna ianuarie 2022, prin urmare suma și numărul facturilor aferente întregului an 2021 sunt mai mari decât cele invocate mai sus.

Evoluția grafică a anului 2021 comparativ cu 2020 se reflectă în graficul de mai jos.

VII. Activitatea de conștientizare și media în anul 2021

Campanii de informare și conștientizare a populației

Este un fapt bine cunoscut că o dată cu creșterea gradului de dezvoltare a populației crește și cantitatea de deșeuri generată și implicit problemele legate de gestionarea acestora. Implementarea unui sistem de management integrat al deșeurilor vine să rezolve o parte din aceste probleme, dar succesul unui astfel de proiect este dat și de implicarea

populației în sprijinirea mecanismelor de funcționare a unui astfel de sistem de gestiune a deșeurilor.

În consecință, informarea și conștientizarea publicului larg asupra importanței gestionării corespunzătoare a deșeurilor la nivelul județului Covasna este una extrem de importantă, rezultatele dorite ale acestor măsuri fiind o mai bună conștientizare a problemelor de mediu și dobândirea de cunoștințe, motivații și angajamente în scopul protejării mediului și eliminării riscurilor asupra sănătății umane. Este foarte importantă dobândirea de cunoștințe, deprinderi, motivații, valori și angajamente de către toți cetățenii județului în vederea asumării răspunderii pentru menținerea calității mediului înconjurător.

Proiectul „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Covasna” a inclus activități de informare și conștientizare care s-au derulat conform contractului de finanțare, în conformitate cu prevederile regulamentelor UE. Activitățile de informare și conștientizare au continuat și după finalizarea implementării proiectului, forma, durata și modalitatea de organizare a acestora fiind adaptată în funcție de publicul țintă și de mesajul dorit a fi transmis.

Din păcate, și anul 2021 a fost profund influențat de pandemia provocată de virusul SARS-CoV-2, evenimentele, activitățile și întrunirile fiind restricționate prin măsuri care s-au modificat permanent de-a lungul anului, creând astfel dificultăți în predictibilitatea și organizarea evenimentelor și acțiunilor de informare.

Cu toate acestea, ADI SIMD Covasna a organizat mai multe acțiuni de conștientizare, informare și educare a publicului, descrise pe scurt în ele ce urmează.

1. Campanii în mass-media locală

Ca și în anii precedenți, ADI SIMD Covasna a fost prezentă în mass media locală, având contract cu două televiziuni locale, trei ziare județene, șase posturi de radio locale și trei platforme online. Au fost publicate anunțuri color în limba română și maghiară în ziarele SZÉKELY HÍRMONDÓ, HÁROMSZÉK și OBSERVATORUL DE COVASNA. Au fost transmise spoturi publicitare în limba română și maghiară pe posturile de radio FRISS FM, PROFIRÁDIÓ, REGIÓ RÁDIÓ, SEPSIRÁDIÓ, SLÁGERRÁDIÓ și WERADIO. Au fost transmise anunțuri tip video-text bilingv în interval de 30 de minute/zi pe posturile locale de televiziune POLYP TV și ERD TV. Au fost publicate machete pe site-urile www.weradio.ro, www.hirmondo.ro, www.mesageruldecovasna.ro.

2. Campania de curățare a malului Râului Negru în zona Târgu Secuiesc

Ațiunea denumită „*Marea curățenie de pe malurile Râului Negru din zona Târgu Secuiesc*” a avut în vedere curățarea cursului Râului Negru și al afluenților săi, pornind de la izvor și până la revărsarea râului Cașin în Râul Negru în zona Târgu Secuiesc, cu implicarea de voluntari provenind din municipiul Târgu Secuiesc, comunele Lemnia, Brețcu, Ojdula, Sânzieni, Poian, Turia, Estelnic, Mereni și satele aparținătoare acestor comune.

Alături de ADI SIMD Covasna, partenerii implicați în această acțiune au fost: SC TEGA SA, SC GOSP-COM SRL, SC ECO BIHOR SRL și Asociația Kézdivásárhely Ifjúsági Fejlődés (KIT) din zona Târgu Secuiesc.

La această acțiune a participat ministrul mediului, apelor și pădurilor, domnul Tánczos Barna, precum și președintele Consiliului Județean Covasna, domnul Tamás Sándor.

3. Campaniile de conștientizare a colectării selective în localitățile din mediul urban din județul Covasna

Aceste acțiuni au avut ca scop principal conștientizarea populației din mediul urban din județul Covasna în privința colectării selective. Astfel de campanii, pe care ADI SIMD Covasna le-a desfășurat și în anii anteriori, își propun, pe de-o parte, educarea cetățenilor în ceea ce privește modul în care trebuie realizată colectarea selectivă și, pe de altă parte, aduc acțiunile de conștientizare mai aproape de comunitățile locale, având astfel un efect de conștientizare mai bine țintit.

Lângă anumite puncte de colectare selectivă din municipiile și orașele județului, acolo unde sunt amplasate containere de colectare separată, reprezentanții operatorilor de colectare, voluntarii și reprezentanții ADI SIMD Covasna au fost prezenți mai multe zile la rând și au verificat conținutul deșeurilor aduse de cetățeni. Celor care nu au colectat selectiv corect li s-au distribuit flyere bilingve, prin care au fost informați cu privire la importanța colectării selective a deșeurilor și care este modul corect de colectare selectivă a deșeurilor. Celor care au colectat selectiv li s-au dat cadou câte un sac de pământ fertil pentru flori, produs din deșeurile biodegradabile colectate de la populație, în cadrul Centrului de Management Integrat al Deșeurilor din județul Covasna.

4. Refacerea inscripționării pe pubelele de colectare selectivă a deșeurilor de pe raza unor UAT-uri din județul Covasna

În lunile septembrie și octombrie 2021, au fost comandate și distribuite prin operatorii de colectare 500 bucăți de autocolante A3, 1.525 bucăți de autocolante A4, 3.250 bucăți de autocolante A5, folosite pentru inscripționarea pubelelor de colectare selectivă a deșeurilor, în vederea eficientizării colectării selective corecte a deșeurilor reciclabile.

5. Tabăra educațională „Tabăra de zi” - ediția a 5-a

În perioada 07-10 ianuarie 2021, împreună cu Asociația Zöld Nap, a fost organizată tabăra educațională „Tabăra de zi” – ediția a 5-a, eveniment gândit pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 07-10 ani. Scopul acțiunii a fost formarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător, prin informarea asupra importanței colectării selective (cu accent pe deșeurile de ambalaje), a reciclării și reutilizării, a compostării deșeurilor biodegradabile și a protejării apelor în general.

6. Tabăra de la Comandău „Natura, izvorul vieții”

În perioada 6-8 septembrie 2021 a avut loc la Comandău, jud. Covasna, tabăra denumită „Natura, izvorul vieții” organizată în acest an pentru a cincea oară.

Organizatorii au fost ADI SIMD Covasna, Consiliul Județean Covasna - prin Școala Populară de Arte și Meserii, Asociația „Zöld Nap Egyesület” și Primăria Târgu Secuiesc.

La ediția din anul acesta a taberei au participat 24 de copii din județul Covasna, cu vârstă între 10 și 16 ani, supravegheați de 6 voluntari din partea Asociației „Zöld Nap Egyesület”. Tematica taberei a fost dezvoltarea gândirii ecologice și a unui stil de viață sănătos, precum și atragerea atenției asupra importanței gestionării corespunzătoare și conștientă a deșeurilor, selectarea și reciclarea deșeurilor selective și ocrotirea resurselor naturale.

7. Zilele sportive Sfântu Gheorghe – ediția a 14-a

În cadrul evenimentului „Zilele sportive Sfântu Gheorghe” – ediția a 14-a, organizată în perioada 24-26.09.2021, ADI SIMD Covasna împreună cu ASC Equites au organizat o acțiune de conștientizare cu scop educațional pentru elevii claselor IV-VIII, în vederea formării unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător prin informarea asupra importanței colectării selective/reciclării/reutilizării/compostării deșeurilor biodegradabile.

8. Ecologizarea malului râului Olt

Împreună cu SC HS TIMBER PRODUCTIONS SRL, Sucursala Reci, în data de 03 noiembrie 2021 a fost organizată o acțiune de ecologizare a malului râului Olt în zona Chilieni – Coșeni.

În calitate sa de operator de salubritate în zona vizată, SC TEGA SA a participat la acțiune cu utilaje, mașini și personal de specialitate, atât pentru ecologizare cât și transportul deșeurilor. Au fost strânși circa 49 mc de deșeuri abandonate menajere și 90 mc deșeuri din construcții.

9. Vizită la CMID Leț – Boroșneu Mare

În cursul lunii decembrie 2021, Centrul de Management Integrat de la Leț – Boroșneu Mare a fost vizitate de circa 100 de elevi din Barcani, însoțiți de profesori și de primarul comunei.

10. Proiectul „Oltul cu apele curate”

În parteneriat cu Fundația Comunitară Covasna, municipiul Sfântu Gheorghe și comunele Bixad, Ghidfalău și Bodoc, ADI SIMD Covasna a realizat un sistem de monitorizare, prin camere video, a cursului râului Olt, în cadrul proiectului „Oltul cu apele curate”.

Astfel, pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale menționate mai sus, prin intermediul unui sistem de monitorizare video se urmărește prevenirea depunerii ilegale a deșeurilor și poluarea ariilor protejate și a naturii. Sistemul de monitorizare video este alcătuit din 8 camere video, amplasate la Bixad, Olteni, Sfântu Gheorghe, Ghidfalău, Coșeni și Chilieni.

11. Interviu acordate și contribuții la diverse conferințe / simpozioane

În anul 2021, reprezentanții ADI SIMD Covasna au continuat să furnizeze informații specifice referitoare la situația deșeurilor în județul Covasna, fie în cadrul interviurilor acordate revistelor de specialitate și posturilor de radio și televiziune, fie în cadrul unor evenimente organizate de factori interesați de domeniul managementului deșeurilor.

VIII. Execuția bugetară în anul 2021

Cap I.		Prevăzut (lei)	Realizat (lei)	Realizat / Aprobat (%)
1.	Venituri din activități fără scop patrimonial			
1.1.	Cotizații membrii	1.208.500,00	1.200.500,00	99,34%
2.	Excedent/Datorii preconizate din anii precedenți	140.000,00	133.751,00	95,54%
TOTAL VENITURI		1.348.500,00	1.334.251,00	98,94%
3.	Cheltuieli privind activitățile fără scop patrimonial	1.348.500,00	1.210.369,00	89,76%
3.1.	Cheltuieli materiale (Cheltuieli cu birotică, mobilier, echipamente IT, sanitare, materiale de curățenie și alte cheltuieli materiale)	45.230,00	40.533,00	89,62%
3.2.	Cheltuieli cu serviciile (anunțuri de presă, servicii de internet, contabilitate, telefonie, servicii medicale, servicii SSM, protocol, website, web hosting, servicii de tipărire, elemente vizuale, marketing, alte servicii specifice, utilități, chirie, etc.)	222.020,00	175.864,00	79,21%
3.3.	Fond salarii și alte cheltuieli cu taxe și impozite privind salariile	930.550,00	869.153,00	93,40%
3.4.	Delegații (indemnizație)	6.600,00	1.450,00	21,97%
3.5.	Cheltuieli financiare	20.300,00	11.148,00	54,92%
3.6.	Cheltuieli cu mijloace auto (carburant, impozit și taxe auto, servicii de spălare auto, asigurare, reparații auto, revizie auto, anvelope etc.)	54.200,00	43.501,00	80,26%
3.7.	Cheltuieli cu leasing	69.600,00	68.720,00	98,74%
TOTAL CHELTUIELI		1.348.500,00	1.210.369,00	89,76%
Cap II.		Prevăzut (lei)	Realizat (lei)	Realizat / Aprobat (%)
1.	Venituri privind obligațiile OIREP			

1.1.	Venituri privind costurile nete pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje din deșeurile municipale	3.800.000,00	4.335.899,54	114,10%
1.2.	Venituri pentru campanii de informare și educare a publicului	160.000,00	128.899,00	80,56%
TOTAL VENITURI		3.960.000,00	4.464.798,54	112,75%
2.	Cheltuieli privind obligațiile OIREP			
2.1.	Cheltuieli privind costurile nete pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje din deșeurile municipale	3.800.000,00	4.244.718,21	111,70%
2.2.	Cheltuieli pentru campanii de informare și educare a publicului	160.000,00	128.899,00	80,56%
TOTAL CHELTUIELI		3.960.000,00	4.373.617,21	110,44%

TOTAL VENITURI CAP I.+CAP II.	5.308.500,00	5.799.049,54	109,24%
TOTAL CHELTUIELI CAP I.+CAP II.	5.308.500,00	5.583.986,21	105,19%

Referitor la Capitolul I – partea de Venituri – a fost estimată inițial suma de 1.208.500 lei venituri din cotizații pe anul 2021, din care s-au încasat efectiv suma de 1.200.500 lei, în proporție de 99,34%, unele UAT-uri neachitându-și obligațiile față de ADI SIMD.

Referitor la Capitolul I – partea de Cheltuieli – diferențe între bugetul aprobat și cel realizat s-au înregistrat la:

- sub-cap. 3.1 Cheltuieli materiale (cheltuieli cu birotică, mobilier, echipamente IT, sanitare, materiale de curățenie și alte cheltuieli materiale) – până la finalul anului 2021, din suma aprobată de 45.230 lei s-au cheltuit 40.533 lei.

- sub-cap. 3.3 Fond salarii și alte cheltuieli cu taxe și impozite privind salariile – pentru anul 2021 s-a bugetat suma aferentă în mediu pentru 8 salariați. Numărul de angajați s-a stabilit în funcție de necesitățile privind partea de monitorizare a contractelor de delegare a serviciului pentru CMID-ul din Boroșneu Mare, respectiv partea de colectare și relațiile cu OIREP-urile, suma real cheltuită fiind mai mică decât cea bugetată.

- sub-cap. 3.4 Delegații (indemnizații) – suma aprobată a fost mai mare decât suma efectiv realizată din cauza situației generate de virusul SARS-CoV-2, restricțiile care au continuat să fie impuse și pe parcursul anului 2021 limitând deplasările și întâlnirile față în față și diminuând implicit sumele cheltuite în cadrul acestui sub-capitol.

- sub-cap. 3.6 Cheltuieli cu mijloace auto (carburant, impozit și taxe auto, servicii de spălare auto, asigurare, reparații auto, revizie auto, anvelope etc.) – tot din cauza pandemiei generate de virusul SARS-CoV-2 și a restricțiilor, suma aprobată a fost mai mare decât suma efectiv cheltuită.

Per total, în cadrul capitolului I, deși au fost realizate în proporție de 98,94%, veniturile înregistrate au acoperit în totalitate partea de cheltuieli de funcționare ale ADI SIMD Covasna, fără a fi necesară majorarea de cotizații din partea UAT-urilor.

În cadrul capitolului II, conform celor deja prezentate mai sus în cadrul punctului VI. **Relația cu organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului (OIREF)**, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în Județul Covasna” a încheiat a încheiat contracte-cadru vizând acoperirea costurilor nete pentru colectarea și transportul, stocarea temporară, sortarea și încredințarea în vederea valorificării deșeurilor de ambalaje la nivelul județului Covasna cu 10 OIREF-uri:

- 1 S.C. GREENPOINT MANAGEMENT S.A.
- 2 S.C. FEPRA INTERNATIONAL S.A.
- 3 S.C. FINANCIAR RECYCLING S.A.
- 4 S.C. ECO-ROM AMBALAJE S.A.
- 5 S.C. GREEN RESOURCES MANAGEMENT S.A.
- 6 S.C. CLEAN RECYCLE S.A.
- 7 S.C. ECOSMART S.A.
- 8 S.C. ECO-X S.A.
- 9 S.C. RECICLAD'OR S.A.
- 10 S.C. ECOLOGIC 3R AMBALAJE S.A.

În anul 2021 s-au înregistrat cheltuieli privind costurile nete pentru gestionarea deșeurilor de ambalaje din deșeurile municipale în valoare de 4.244.718,21 lei, respectiv cheltuieli în valoare de 128.899 lei pentru organizarea campaniilor de informare și educare a publicului. Celor cinci operatori ai serviciului de salubritate din județ, SC TEGA SA, SC GOSP-COM SRL, SC GOS-TRANS-COM SRL, SC IBSV Întorsura Buzăului SRL și SC ECO BIHOR SRL li s-a convenit suma de 4.244.718,21 lei, acoperindu-se astfel cheltuielile de colectare, transport și sortare a deșeurilor încredințate spre reciclare și valorificare prin incinerare. Per total capitol II, atât veniturile înregistrate, cât și cheltuielile au fost realizate în procent de 109,24%, respectiv 105,19%.

Diferențele față de sumele specificate la punctul VI. **Relația cu organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorului (OIREF)** sunt de natură contabilă și se datorează la venituri sumelor aferente lunii decembrie 2020 și restanțelor la plată înregistrate în anul 2020 care au fost încasate în anul 2021, iar la cheltuieli, facturilor aferente lunii decembrie 2021, care au fost emise în luna ianuarie 2022.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
”Sistem Integrat de Management al
Deșeurilor în Județul Covasna”

Consiliul Județean Covasna
Kovácszna Megye Tanácsa
Covasna County Council

